

S. Sayısı : 41

1947 yılı

Tekel G. M. Bütçesi

Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/27)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/644,

6/2313

30 . IX . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Katma bütçe ile idare edilen Tekel Genel Müdürlüğünün, Bakanlar Kurulunca 30 . IX . 1946 tarihinde Büyük Millet Meclisine sunulması kararlaştırılan 1947 yılı Bütçe Kanunu tasarısının gerekçesi ve ilişiklikleriyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan
R. Peker

Gider bütçesi gerekçesi

B. M.

Birinci kısım — Aylık, ücret, ödenek, emekli ikramiyesi ve benzeri özlük haklar

I — Ücretler

1 Ücretler :

1 Memur ücreti:

4896 sayılı kanuna bağlı (1) işaretli ceevele göre verilecek ücretleri, 4598 sayılı kanun gereğince kadrosu müsait olmayan ve terfie müstahak memurlara verilen üst derece farklarını ve 1, 2 nei derece memurlara ödenecek tazminatlarla 4896 sayılı kanunun (8) nei maddesi mucibince yurt dışında fabrika, şube ve acenteliklerde istihdam olunan memurlara hususi kanununa göre verilecek ücret zamlarını karşılayan bu maddeye geçen yıl ödeneğinden (5 367 363) lira fazlasıyla (11 164 563) lira konulmuştur.

2 Hizmetliler ücreti :

İlişik (D) işaretli cetvel ile teklif olunan kadroya göre verilecek ücret, ve yurt dışında fabrika, şube ve acenteliklerde istihdam olunacak hizmetlilerin hususi kanununa göre verilecek ücret zamlarını karşılamak üzere - aynı yardım, çocuk zamlarını ve bunlara ait vergilerin de ilâvesi suretiyle - bu maddeye geçen yıl ödeneğinden (953 837) lira falzasıyla (2 674 457) lira konulmuştur.

3 Geçici hizmetliler ücreti :

3656 sayılı kanunun (9) neu maddesi mucibince geçici işlerde istihdam olunan muvakkat hizmetlilerin ücretlerini karşılayan bu maddeye (500 180) lira konulmuştur.

B. M.

II — Başka haklar

2 Tazminatlar :

1 Geçici tazminat :

3656 sayılı kanun gereğince tesbit edilen kadroya göre Ankara'da vazife gören memurlara verilecek konut ödeneklerini karşılayan bu maddeye geçen yıl ödeneğinden (5 000) lira noksaniyle (28 000) lira konulmuştur.

2 Kasa tazminatı :

4896 sayılı kanunun (3) ncü maddesi mucibince paraya el koyan vezne memurlarıyla kıymet muhafızlarına ödenecek kasa tazminatları karşılığı olarak bu maddeye (200 000) lira konulmuştur.

3 Özel kanunlar gereğince verilecek zamlar ve yapılacak yardımlar :

1 Çocuk zamları

Özel kanununa göre memurlara verilecek çocuk zamlarını karşılayan bu maddeye (327 070 lira fazlasıyla (741 000) lira konulmuştur.

2 Yakacak zamları :

4178 sayılı kanunun 9 ncü maddesi gereğince verilecek yakacak zamlarını karşılayan bu maddeye geçen yılın aynı olarak (25 000) lira konulmuştur.

3 Doğum yardımı :

4598 sayılı kanun gereğince çocuğu dünyaya gelenlere verilecek birer maaş yardım tutarını karşılayan bu maddeye - Kibrit İdaresinin ilhakı dolayısıyla - geçen yıldan (49 000) lira fazlasıyla (90 000) lira konulmuştur.

4 Ölüm yardımı :

4598 sayılı kanun gereğince yapılacak ölüm yardımını karşılayan bu maddeye - Kibrit İdaresinin ilhakı dolayısıyla - geçen yıldan (41 200) lira fazlasıyla (75 000) lira konulmuştur.

İkinci kısım — Yönetim giderleri

I - Hizmete ilişkin olanlar

4 Büro giderleri :

1 Kırtasiye :

Bürolarda harcanacak her çeşit kırtasiye giderlerini karşılamak üzere - Kibrit İdaresinin ilhakı dolayısıyla - bu maddeye geçen yıl ödeneğinden (3 000) lira fazlasıyla (105 000) lira konulmuştur.

2 Döşeme ve demirbaşlar :

İdarehane ve satış depolarında kullanılmak üzere her çeşit demirbaş eşya, döşeme ihtiyaçlarını karşılayan bu maddeye - Kibrit İdaresinin ilhakı dolayısıyla - geçen yıldan (38 000) lira fazlasıyla (120 000) lira konulmuştur.

3 Aydınlatma :

İdarehane ve satış depolarının aydınlatılması giderlerini karşılayan bu maddeye geçen yılın aynı olarak (50 000) lira konulmuştur.

B. M.

- 4 Isıtma :
İdarehane ve satış depolarının her türlü ısıtma giderlerini karşılayan bu maddeye geçen yılın aynı olarak (140 000) lira konulmuştur.
- 5 Öteberi giderleri :
İdarehane, büro ve satış depolarının idare masrafiyle 3530 sayılı kanun hükümlerine göre yeniden vücade getirilecek spor tesisleri ve bu işlerle ilgili diğer masrafları karşılamak üzere bu maddeye geçen yıldan (43 000) lira fazlasıyla (211 000) lira konulmuştur.
- 5 Basılı kâğıt ve defterler :
İdarehane ve satış depolarının her çeşit basılı kâğıt ve defterlerinin satın alınması, yapılıması ve idare matbaasında hazırlanması giderlerini karşılayan bu bölüme - Kıbrıt İdaresinin ilhaki dolayısıyla - Geçen yıldan (5 000) lira fazlasıyla (105 000) lira konulmuştur.
- 6 Posta, Telgraf ve Telefon ücret ve giderleri:
 - 1 Posta ve telgraf ücretleri :
Posta ve Telgraf İdaresine verilmekte olan giderleri karşılayan bu maddeye geçen yıldan (2 942) lira noksaniyle (307 899) lira konulmuştur.
 - 2 Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri:
İdarehane ve satış depolarının telefon ve başka haberleşme ücret ve giderlerini karşılayan bu maddeye - Kıbrıt İdaresinin ilhaki dolayısıyla - geçen yıldan (1 965) lira fazlasıyla (80 000) lira konulmuştur.
- 7 Kira karşılığı:
İdarece kira ile tutulan ve tutulacak olan bilûmum ebniyenin kira bedellerini karşılayan bu bölüme - yeni inşa olunan binaların ve Koruma Kanunu şümulüne girmiyen mahallerde kira bedellerinin yüksekliği gözönüne alınarak - geçen yıl ödeneğinden (130 200) lira fazlasıyla (582 200) lira konulmuştur.
- 8 Taşıt giderleri:
 - 1 Satınalma karşılığı:
Taşıtların satın alınmasını karşılayan bu maddeye geçen yıldan (140 670) lira noksaniyle (288 080) lira konulmuştur.
 - 2 Onarma:
Taşıtların esaslı onarma giderlerini karşılayan bu maddeye geçen yılın aynı olarak (10 000) lira konulmuştur.

II - Özlük olanlar

- 9 Yolluklar:
 - 1 Sürekli görev yolluğu:
Fabrika, depo, imal ve doldurma evleriyle tuzlalar dışında kalan memur ve hizmetlilerden idari ve sıhhi sebeplerden dolayı bir yere nakledilenlerle idareye yeniden alınacak, sıhhi ve idari sebeplerle çıkarılacak, yaş tahdidine tâbi tutulacak veya emekliye ayrılacaklara kanun ve kararnamesine göre verilecek giderleri karşılamak üzere bu maddeye geçen yılın aynı olarak (150 000) lira konulmuştur.

B. M.

- 2 Süreksiz görev yolluğu:
Fabrika, depo, imal ve doldurma evleri ve tuzlalar haricindeki memur ve hizmetlilerden idari ihtiyaçlara binaen bir yerden diğer bir yere giçici olarak gönderilecek olanlarla hastalık ve izin gibi hallerde işlerin geri kalınması için hasta ve mezun bulunan memur ve hizmetlilere vekâlet etmek üzere diğer bir mahalden gönderilecek vekillere kanun ve kararnamesine uygun olarak verilecek yol giderlerini karşılıyan bu maddeye geçen yıldan (15 000) lira fazlasiyle (265 000) lira konumutur.
- 3 Müfettişler yolluğu:
İdare müfettişlerine kararnamesine uygun olarak verilen yol giderlerini karşılıyan bu maddeye geçen yılın aynı olarak (130 000) lira konulmuştur.
- 4 Yabancı memleketler yolluğu:
Yabancı memleketlere gönderilecek müfettiş ve memurlara kararnamesine uygun olarak verilecek yol paralarını karşılıyan bu maddeye geçen yıl ödeneğinden (65 000) lira fazlasiyle (75 000) lira konulmuştur.
- 10 Giyecekler:
Fabrika, imal evleri, tütün depoları ve tuzlalarla benzeri işyerlerinden gayri idarehane ve satış depolarının (R) cetvelinde gösterilen memur ve hizmetlilerine verilecek müfredatı aynı cetvelde gösterilen giyecek eşya bedellerini karşılıyan bu bölüme geçen yılın aynı olarak (100 000) lira konulmuştur.
- 11 Tedavi, yol ve başka giderler:
Resmî veya hususi hastanelere yatırılan memurlar için ödenen hastane ücretleriyle bunların yol ve başka giderlerini karşılamak ve 4598 sayılı kanun gereğince hazırlanan talimatnamenin de tatbiki münasebetiyle bu bölüme geçen yıl ödeneğinden (8 000) lira fazlasiyle (70 000) lira konulmuştur.

Üçüncü kısım — Daire hizmetleri

I — Sürekli olanlar

- 12 Yapı, bina satınalma, demirbaş, makine ve tesisat işleriyle bunların onarılmaları :
 - 1 Yapı, onarma ve bina satınalma işleri :
1947 yılında lüzumlu görülecek idare, fabrika, tuzla, imal ve doldurma evleri, depo ve ikametgâh binaları yaptırılması, bunların yerleriyle arsa, bahçe ve binaların istimplâki veya satın alınması, mevcut binaların genişletilmesi ve onarılması giderlerini karşılıyan bu maddeye geçen yıldan (2 076 883) lira noksaniyle (4 308 831) lira konulmuştur.
 - 2 Demirbaş ve makine satınalma, kurma ve onarma giderleri :
İdarenin bilûmum işletme yerlerindeki makine ve tesislerin yenilenmesi ve onarılması bedellerini, tuzlalarda yapılacak her nevi yeni tesis ve tevsileri karşılıyan bu maddeye geçen yıldan (2 166 800) lira noksaniyle (535 200) lira konulmuştur.
- 13 4898 sayılı kanun gereğince yeniden yapılacak fabrika imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi giderleri :
Hükümetçe onanacak programa göre fabrika, imal ve doldurma evleri yaptırmak, bunların inşa edilecekleri yerleri istimplâk etmek veya satın almak mevcutları genişletmek, ve bunlara gerekli makine, alet ve araçlarla teçhiz vasıtaları satınalmak ve bu işler için gelecek yıllara sâri mukavele akdedebilmek üzere bu bölüme (9 900 000) lira konulmuştur.

B. M.

- 14 Deneme, ve arıtma savaş giderleri :
Enstitüler Merkez ve taşra teşkilâtının araştırma, deneme ve inceleme işlerinin ve örnek dağıtma fidelikleri, örnek kurutma hangarlarının her çeşit giderlerini karşılayan bu bölüme geçen yıldan (64 000) lira fazlasıyla (250 000) lira konulmuştur.
- 15 Kaçağı önleme ve kovalama giderleri :
- 1 Ekim ve yazma giderleri :
3437 sayılı kanunla tahmil edilen tütün tahmin, yazma, tartma ve itiraz işleriyle diğer işlere ait giderleri karşılamak üzere bu maddeye geçen yıldan (10 000) lira noksaniyle (170 000) lira konulmuştur.
- 2 Emanet ambarları :
Ekici tütünlerinin korunması için tutulan ambar kiralarnını ve bu uğurda yapılacak bilmum giderleri karşılamak üzere bu maddeye geçen yıldan (49 000) lira noksaniyle (91 000) lira konulmuştur.
- 3 Korunma ve taşıma giderleri :
Kaçak eşyanın nakil, muhafaza ve imha masraflariyle zabıta ile müştereken yapılacak toplu hareketlerdeki yol masraflarını ve taşıt kiralarnını karşılayan bu maddeye (20 000) lira konulmuştur.
- 4 Kaçakla uğraşma giderleri :
Kaçakla gizli olarak yapılan uğraşma işleri için ihtiyar olunacak giderleri ve muhbirlerin mükâfatlandırılması ve bunların zırruri masrafları için sarfolunacak paraları karşılayan bu maddeye geçen yılın aynı olarak (10 000) lira konulmuştur.
- 16 Koruma ve tahsil memurlarının hayvan yem bedelleri :
Kaçak takibatında istihdam edilecek atlı koruma ve tahsil memurlarına özel kanununa göre verilecek yem bedellerini karşılayan bu bölüme (250 000) lira konulmuştur.
- 17 1918 sayılı kanun ve ekleri gereğince yapılacak ödenekler:
1918 sayılı kanunla ekleri hükümlerine göre hak edenlere verilecek peşin ikramiyelerle kaçak takibinde ölen veya sakatlananlara 2550 sayılı kanun gereğince verilecek tazminatları karşılamak üzere bu bölüme geçen yıl ödeneğinin aynı olarak (10 000) lira konulmuştur.
- 18 Mahkme giderleri :
İdarenin leh ve aleyhinde açılan dâvalardan dolayı mahkeme ve icra harçları ve bu uğurda ihtiyar olunan sair giderleri karşılayan bu bölüme geçen yıl ödeneğinden (15 880) lira noksaniyle (44 120) lira konulmuştur.
- 19 Para taşıma giderleri :
Ziraat Bankası veya posta havaleci olarak gönderilen paralar için verilecek ücretlerle bu hususta yapılacak sair giderleri karşılayan bu bölüme geçen yıl ödeneğinden (13 000) lira fazlasıyla (433 000) lira konulmuştur.
- 20 İkramiye :
Tekel Genel Müdürlüğü teşkilâtına dâhil daimî memur ve hizmetlilerin vazifelerine karşı olan bağıllık ve gayretlerini teşvik için geçen yıl ödeneğinden (350 000) lira fazlasıyla (850 000) lira konulmuştur.

B. M.

- 21 Genel muhasebe kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren giderler :
- 1 Geri verilecek paralar :
Bu maddeye geçen yıl ödeneğinin aynı olarak (10 000) lira konulmuştur.
 - 2 Hükme bağlı borçlar:
İdare aleyhine mahkemelerce hükmedilmiş olup ta başka bölümlerde karşılığı bulunmayan borçları ödemeğe mahsus olan bu maddeye geçen yılın aynı olarak (5 000) lira konulmuştur.

II - Geçici olanlar

- 22 Kurs genel giderleri:
Kursların giderlerini karşılayan bu maddeye geçen yıldan (1 000) lira fazlasiyle (1 500) lira konulmuştur.

III - Çeşitli olanlar

- 23 4489 sayılı kanuna göre yurt dışına gönderileceklerin staj giderleri:
Yabancı memleketlere staj için gönderilecek memurların ödenek ve yol paralarına ait olan bu bölüme - yeniden gönderilecek fen adamları da nazarı itibara alınarak geçen yıl ödeneğinden (25 000) lira fazlasiyle (40 000) lira konulmuştur.
- 24 Öğrenci ödeneği:
İdareye lüzumlu fen elemanları yetiştirmek üzere yerli ve yabancı memleketler üniversiteleriyle yüksek okul ve lise muadili ziraat okullarında okutturulacak öğrencilerin her türlü masrafları karşılığı olarak bu bölüme (25 000) lira konulmuştur.
- 25 Yabancı uzmanlar:
- 1 Ücretler:
İdarenin muhtelif kısımlarında bilgi ve hizmetlerinden istifade edilmek üzere getirilen ve yeniden getirilecek olan yabancı uzmanlara mukavelelerine göre verilecek ücretleri karşılayan bu maddeye (4898) sayılı kanun gereğince yapılacak fabrikalar için getirtilecek mutahassıslar da gözönüne alınarak geçen yıl ödeneğinin (130 590) lira fazlasiyle (155 000) lira konulmuştur.
 - 2 Yolluk ve başka giderler:
Yabancı uzmanların yol ve başka zaruri giderlerini karşılayan bu maddeye geçen yıl ödeneğinden (15 000) lira fazlasiyle (30 000) lira konulmuştur.
- 26 Yayın, propaganda ve sergi giderleri:
Bu ödenek memleket içinde ve dışında açılan sergi, fuar ve panayırlara iştirak etmek ve idaremiz tarafından satılan mamulât arasında iç ve dış pazarlarda satışının inkişafı istenilen mevaddın rağbetini artırmak ve tanınmasını temin için yapılacak her türlü reklâm ve neşriyat giderlerini karşılar.
Harp yılları içinde millî olarak açılmış olan İzmir Fuarının - harbin bitmiş olmasına binaen - milletlerarası olarak açılması muhtemel bulunduğundan buna ait masraflar da gözönünde tutularak bu bölüme geçen yıl ödeneğinden (90 000) lira fazlasiyle (200 000) lira konulmuştur.
- 27 2921 sayılı kanun gereğince Tekel Tekaiüt Sandığı payı:
2921 sayılı Tekel Tekaiüt Sandığı Kanunu ile kadroya dâhil daimî memur ve hizmetliler-

B. M.

den yeni aylık tutarlarına göre kesilen % 5 lerin tutarı kadar bütçeye konulması icabeden ödeneği karşılamak üzere geçen yıl ödeneğinden (365 876) lira fazlasiyle (688 851) lira konulmuştur.

- 28 4250 sayılı kanun gereğince şarapçılara verilecek prim ve yapılacak başka giderler:
4250 sayılı kanununun 16 ncı maddesi gereğince iyi şarap yapımını teşvik için âmiller arasında yapılacak müsabaka neticesinde muvaffak olanlara tesbit edilen esaslar dairesinde verilecek mükâfatlarla mezkûr kanununun tatbikına ait diğer giderleri ve iyi yapmasını öğretmek üzere bu uğurda vukubulacak giderlerle merkezi Paris'te bulunan beynelmilel Şarap Ofisine iştirak giderlerini ve kira ile tutulan taktirhaneler icar bedellerini karşılayan bu bölüme geçen yıl ödeneğinin aynı olarak (11 320) lira konulmuştur.
- 29 Kaza sigortası:
Barut depoları memur ve hizmetlilerinin kazaya karşı yapılan sigortaları için bu bölüme geçen yılın aynı olarak (1 250) lira konulmuştur.

Dördüncü kısım - borçlar

- 30 Geçen yıl borçları:
Bu bölüme geçen yıl ödeneğinin aynı olarak (40 000) lira konulmuştur.
- 31 Eski yıllar borçları:
- 1 1942 - 1945 borçları:
1942 - 1945 yılları zarfında tahakkuk edip te evrakı sarfiyesinin tekemmül ettirilmesinden veya herhangi bir sebepten dolayı ödenememiş idare borçlarını karşılamak üzere bu maddeye geçen yıl ödeneğinden (25 000) lira fazlasiyle (50 000) lira konulmuştur.
- 2 1928 - 1941 borçları:
1928 - 1941 yılları zarfında muvakkat sarfiyat ve müraselât hesaplarından sarfedildiği halde herhangi bir sebeple mahsubu yapılamamış paralarla zamanlaşımına uğramamış borçların evrakı sarfiye ve müsbitelerine müsteniden tasfiye ve mahsupları yapılabilmek üzere 1946 yılı bütçesine (5 000) lira ödenek konulmuştur. Fakat eski senelere ait olan bu sarfiyat ve düyunun evrakı sarfiyelerinin temin ve tedarikindeki güçlükler hesabıyla 1946 senesinde tamamen tasfiyesine imkân bulunamadığından bu borçların tasfiye ve mahsuplarına devam edebilmek ve Muhasebei Umumiye Kanunu mucibince zamanlaşımını kesmiş bulunan 1941 yılı borçlarıyla 2159 sayılı kanununun 7 ncı maddesi hükümleri dairesinde tuz memurlarına verilecek bir defalık tazminatları da nazarı dikkate alınmak suretiyle bu maddeye geçen yılın aynı olarak (5 000) lira konulmuştur.
- 32 1715 sayılı kanununun 8 ncı maddesi gereğince kâğıt para amortismanı:
1715 sayılı kanununun 8 ncı maddesi gereğince Merkez Bankasına verilecek itfa karşılığı olarak gider bütçesi yekûnu olan (36 960 307) liranın % 1 nispetinde bütçeye (369 603) lira konulmuştur.

Beşinci kısım - Yardımlar

- 33 İşçilere, çocuk yuvalarına, Tekel mensupları Yardım Cemiyetine ve Tekel işçi tutum ve korumaya sandıklarına yardım:
- 1 İşçilere ve çocuk yuvalarına yardım:
Fabrika, atelye, imal evi, doldurma ve yaprak tütün bakım ve işleme evleriyle tuzlalarda

B. M.

çalışan hizmetlilerle işçilere evlenme, cihaz, gebelik ve lohusalık, doğum, ücretli mezuniyet, işten çıkarılma, hastalık, kaza, ölüm ve başka hallerde talimatnamesi hükümleri dairesinde yapılan her türlü ödeme ve yardımlarla çocuk yuvalarının her çeşit giderlerini karşılamak üzere bu maddeye (227 946) lira konulmuştur.

- 2 Tekel Mensupları Yardım Cemiyetine, İşçi Tutum ve Koruma Sandıklarına yardım: Lise ve yüksek mektebi bulunmayan mahallerdeki memurlarımızın istedikleri nakillerin önüne geçerek iş istikrarını temin etmek, idareye yeni elemanlar kazandırmak gayesiyle Tekel Mensupları Yardım Derneği tarafından tesis edilmiş bulunan öğrenci yurtlarının devamını temin ve âzalarıyla ailelerine ölüm, hastalık gibi hallerde yardımda bulunan bu derneğin yaşamasını sağlamak maksadiyle Tekel Mensupları Yardım Derneğine yapılacak yardımla işçilerimizin kendileriyle aileleri efradının hastalık, ölüm gibi yardıma muhtaç buldukları hallerde kendilerine yardımda bulunmak maksadiyle kurulmuş bulunan - statüleri Tekel Genel Müdürlüğüne tasdik edilen - işçi tutum ve koruma sandıklarına yapılacak yardımlar için bu maddeye (280 000) lira konulmuştur.

34 Hastane ve hayır kurumlarına yardım:

- 1 İşçilere mahsus verem hastanesi ve dispanserlerine yardım: İstanbul sanayicileri tarafından munhasıran işçilere mahsus olmak üzere yaptırılmasına karar verilen verem hastanesi ve dispanseri giderleri için yardım olarak - verem savaş derneği makbuziyle ödenmek üzere - bu maddeye (27 000) lira konulmuştur.
- 2 Çeşitli hayır kurumlarına yardım: Menafii umumiyeye hâdim cemiyetlerle benzeri yardım teşekküllerine Türk gençliğinin inkişafına çalışan spor kulüplerine doğrudan doğruya veya tertip edilen müsamerelere ait bilet alınması suretiyle yapılacak yardım için bu maddeye (3 000) lira konulmuştur.

Gelir bütçesi Gerekçesi

Tekel Genel Müdürlüğünün 1947 yılı bütçesinin gelir kısmı (178 128 857) lira olarak tahmin edilmiştir.

Bu tahmin, içinde bulunduğumuz yılın (8) aylık satışları ve bu satışların geçen yıla nazaran takibettiği sayır, maliyet ve masrafların vasati bedelleri gözönünde bulundurularak tesbit edilmiştir.

1946 yılı (8) aylık satışlarının 1945 senesinin (8) aylık satışlarıyla mukayesesi aşağıda gösterilmiştir.

Nev'i	1945		1946	
	Kilo - Litre	Lira	Kilo - Litre	Lira
Tütün	12 103 380	84 172 778	11 351 816	81 060 804
Bira	11 090 592	5 757 903	11 122 576	5 479 179
D. içkiler		32 984 634		29 437 733
Tuz	123 357 000	5 145 065	118 065	4 786 483
Barut		2 334 197		3 279 401
Çay	467 132	7 786 512	605 665	10 311 650
Kibrit	35 385	3 538 500	36 780	3 678 000
Çakmaktaşı	322 594	32 259	297 293	29 729

I — Tütün satışları

Ocak 1945 - Ağustos 1945 ayları zarfında 12 103 380 kilo olan satış miktarı 1946 yılının aynı aylarında 11 351 816 kiloya düşmüştür.

1946 yılı (8) aylık satış seyrine nazaran yıl sonunda satış miktarının $11\ 351\ 816/8 \times 12 = 17\ 027\ 736$ kiloyu bulacağı anlaşılmakta olduğundan 1947 yılı satışı 17 000 000 kilo olarak tahmin edilmiştir. Vasatı 713 kuruş fiyatla tutarı 121 210 000 liradır.

II — Bira satışı

1946 yılının 8 ayındaki bira satışları 11 122 576 litreyi bulmuştur. Geçen yıl satışları da gözönünde bulundurularak 1946 yılı satış yekûnunun 16 000 000 litreyi bulacağı hesaplanmakta isede, az alkollü içkilerin istihsal ve istihlâkinin artırılması idaremizin hedeflerinden biri olduğundan önümüzdeki yıl satışlarımız 20 milyon litre olarak tahmin edilmektedir. (20) milyon litrelik artışın temin edeceği hasılat (9 900 000) liradır.

III — D. İçkiler satışı

1945 yılında (32 984 634) lira olan 8 aylık satış 1946 yılında 29 437 733 liraya inmiştir.

1946 yılı 8 aylık satış vaziyetine nazaran yıl sonunda satış tutarının $29\ 437\ 733/8 \times 12 = 44\ 156\ 600$ lirayı bulacağı anlaşılmakta olduğundan 1947 satışları 44 500 000 lira olarak hesap edilmiştir.

IV — Tuz satışları

1946 yılının 9 ayında tuz satışları 142 629 tonu bulmuştur. Bunun sene sonunda 190 000 ton olacağına göre 1947 yılı için 195 000 ton hesaplanmıştır. Bu satışların tutarı 7 605 000 liradır.

V — Barut satışları

Barut tedarikindeki müsbet imkânlar neticesinde satışların serbest bırakılacağı nazarı itibara alınarak 1947 yılı için 8 278 302 lira hesaplanmıştır.

VI — Çay satışları

Çay tedariki imkânları gözönünde bulundurularak 1947 yılı satışı 1 200 000 kilo olarak tahmin edilmiştir. Bu satıştan elde edilecek hasılat (15 900 000) liradır.

VII — Kibrit satışı

1945 ve 1946 satış seyrine göre 1947 yılı kibrit satışları 54 000 sandık tahmin edilmiştir. Bundan elde edilecek hasılat (5 400 000) liradır.

VIII — Çakmak ve çakmaktaşı hasılatı

1945 ve 1946 satış seyrine göre 1947 yılı çakmaktaşı satışları 430 bin adet tahmin edilmiştir. Bundan elde edilecek hasılat (43 000) liradır.

IX — Kahve satışları

Elde kalacak stok 1 000 000 kilo olarak tahmin edilmiştir. Bu satıştan elde edilecek hasılat (5 300 000) liradır.

Maliyet ve giderler

I — Tütün

Bir kilo tütün maliyetindeki muhtelif unsurların nisbetleri şöyledir.

	Kuruş	%
Yaprak tütün	251	62 98
Malzeme	51	12 80
İşçilik	12	3 01
Genel giderler payı	16	4 02
	330	82 81
Satış giderleri	68 53	17 19
	398 53	100 —

A) Yaprak tütün mubayaa vasatı fiâtları ve işleme ve bakım giderleri nazarı itibara alınarak yapılmış olan tahmin neticesinde işlenmiş yaprak tütün maliyetinin (251) kuruş olacağı hesaplanmıştır.

B) Malzeme :

1945 yılında 35 kuruş tahmin edilmiş olan bir kiloya isabet eden malzeme bedeli yeni kur fiyatları gözönünde bulundurularak 1947 yılı için 51 kuruş olarak hesaplanmıştır.

C) İşçilik ve Genel giderler payı :

1946 yılında kilo başına (12) kuruş hesaplanan işçilik ve (16) kuruş hesabelenen genel giderler payı 1947 yılı için aynen kabul edilmiştir.

D) Satış giderleri :

Satış masraflarının 32. 65 kuruşunu bey'iyeye 35. 88 kuruşunu da nakliye sigorta ve sair giderler teşkil etmektedir.

II — Bira

1946 yılı için 21. 62 kuruş olarak tahmin edilmiş olan bir litre bira maliyeti 1947 yılı için 24. 85 olarak hesap edilmiştir.

III — D. İçkiler

Yapılan tahminler neticesinde vasatı olarak 1947 maliyetlerinin 1946 yılı maliyetleri radde-sinde olacağı anlaşıldığından 1947 D. İçkiler maliyetinin satış hasulatına nispeti 1946 yılına nazaran 8 santim noksanıyla % 29. 60 olarak hesap edilmiştir. 1946 yılında % 17. 50 olarak hesap edilmiş olan satış giderlerinin satış hasulatına nispeti de 1947 yılı için % 15. 64 olarak tahmin edilmiştir.

IV — Tuz

Tuz maliyeti 1945 yılı bilânçosu gözönünde tutularak 1947 yılı için 0, 717 kuruş ve satış giderleri de 1, 233 kuruş tahmin edilmiştir.

V — Barut

Maliyet bedeli satışın (% 58. 91) ini teşkil etmektedir. Nakliye giderleri de (% 11. 40) dir.

VI — Çay

Bir kilonun maliyeti 700 kuruş ve bir kiloya isabet eden satış giderleri de (125) kuruş olarak hesap edilmiştir.

VII — Kibrit

Beher sandık maliyeti 80 lira ve beher sandık başına isabet eden satış giderleri de 18.52 lira hesap edilmiştir.

VIII — Çakmak ve Çakmaktaşı

Beher Çakmaktaşı maliyeti 0.25 kuruş ve bir adede isabet eden satış giderleri de 1.38 kuruş hesap edilmiştir.

IX — Kahve

Bir kilonun maliyeti 150 ve istihlâk vergisi 300 kuruş, bir kiloya isabet eden satış giderleri de 55 kuruş olarak hesap edilmiştir.

Satışların tahlili

Kuruş

Tütün :					
Satış	Kilo	17 000 000 ×	718	121 210 000	
Maliyet, bey'iyeye, nakliye				67 750 100	53 459 900
İçki :					
Satış				54 400 000	
Maliyet, bey'iyeye, nakliye				27 741 800	26 658 200
Tuz :					
Satış	Ton	195 000 ×	3 900	7 605 000	
Maliyet, nakliye				3 802 500	3 802 500
Barut :					
Satış				8 278 302	
Maliyet, bey'iyeye, nakliye				5 820 490	2 457 812
Çay :					
Satış	Kilo	1 200 000 ×	1 325	15 900 000	
Maliyet, bey'iyeye, nakliye				9 900 000	6 000 000
Kibrit :					
Satış	Sandık	54 000 ×	10 000	5 400 000	
Maliyet, bey'iyeye, nakliye				5 320 000	80 000
Çakmak ve çakmaktaşı :					
Satış	Aded	430 000 ×	10	43 000	
Maliyet, bey'iyeye, nakliye				7 000	36 000

Kahve :

Satış	Kilo 1 000 000 ×	530	5 300 000	
Maliyet, bey'iyeye, nakliye			5 050 000	250 000
				<hr/>
Satış kârları yekûnu				92 744 412
Faiz ve amortisman, sabit kıymetler sigortası vesair masraflar			3 350 000	
Harici satış kârları	750 000			
Maliyete giren bütçe giderleri	2 505 880		3 255 880	94 120
			<hr/>	<hr/>
(B) Cetvelinde gösterilen satış kârları (Tekel geliri) :				92 650 292
Bütçe geliri			1 000 000	
Millî Savunma vergisi			84 478 565	85 478 565
			<hr/>	<hr/>
				178 128 857
Bütçe giderleri			37 330 000	
Tayyare ve H. idareler hissesi			3 598 857	40 928 857
			<hr/>	<hr/>
Hazine hissesi				137 200 000
				=====

Rapor

29 . XI . 1946

1 - 1947 yılı bütçe tasarısının giderler kısmına umumi bir bakış:

Tekel İdaresi giderleri için 1946 yılındaki 24 196 352 liraya mukabil 1947 yılı için 37 330 000 liralık bir ödenek istenmektedir.

Bahse mevzu ödenekleri gider çeşitlerine göre, personel masrafları, idare masrafları ve investis-manlar diye, geçen yıllla mukayeseli olarak mütalaa ettiğimiz takdirde aşağıdaki grupta toplu-yabiliriz:

	1947		1946		Fark
	T. L.	%	T. L.	%	T. L.
I. Memur ücretleri	11 164 563	29,9	5 797 200	23,9	5 367 363
Diğer ücret ve personel masrafları	6 237 488	16,7	4 429 675	18,4	1 807 813
II. İdare masrafları	4 765 888	12,8	4 361 013	18,-	404 825
III. Envestismanlar	15 162 111	40,6	9 608 464	39,7	5 553 647
	37 330 000	100	24 196 352	100	13 133 648

Görüldüğü üzere artışlar 13 133 648 liraya baliğ olmakta ve bunun:

Lira

Personel masraflarına	7 175 176	% 54.6	»
İdari masraflara	404 825	% 3.1	»
Yeni investismanlarla onarmalara	5 553 647	% 42.3	»

13 133 648

taallük etmektedir.

Bu artışların bölüm ve maddelere göre mucip sebepleri bütçe gerekçesinde izah edilmiş bulun-makla burada sadece toplu bir fikir verilmesine çalışılacaktır.

a) Personel masraflarının, 1946 yılına nazaran % 70 kadar yükselişinde başlıca âmil; memurların genel olarak terfihi için tasarlanan yeni zamlarla, esasen 1946 yılında tatbik sahasına girmiş bulu-nan kanunlarla memurlar için sağlanan hakların icabettirdiği ilâvelerdir.

Personel masraflarında başlıca mühim unsuru teşkil eden daimî memur ücretleri üzerinde yapı-lan inceleme şu neticeyi vermektedir:

	Vergiler		Memurun eline geçen (tekaüdi-ye aidatı dâhil)		Gider tutarı	
	T. L.	%	T. L.	%	T. L.	%
1946 yılında ücretler (aynı yardım dâhil)	1 124 769	100	5 350 131	100	6 474 900	100
1947 yılında ücretlere ilâveler	2 316 381	205	2 373 282	44,3	4 689 663	72,4
1947 tutarı	3 441 150	305	7 723 413	144,3	11 164 563	172,4

(S. Sayısı : 41)

Cetvelin tetkikından anlaşılacağı üzere, vergiler dolayısıyla yapılan ilâvenin nispeti 205 ve vergiler haricinde kalan kısma yapılan ilâvenin nispeti ise % 44,3 tür. Bu suretle % 72,4 halinde görülen artışın % 35,7 sini vergiler teşkil etmekte ve Hazine bakımından külfet fazlalığı %44,3 e inhisar etmektedir.

b) İdari masrafların % 10 kadar artışında, büro giderleri, kiralar, yolluklar gibi idari masraflarla 1715 sayılı kanuna göre ödenecek kâğıt para amortisman hisselerinin yükseltilecek ödenekleri bilhassa müessir olmuştur.

c) Geçen yıla nazaran % 57,7 nispette büyük bir fark gösteren 15,1 milyon liralık yeni envestismanlara gelince :

4898 sayılı kanun gereğince yeniden yapılacak fabrika imal ve doldurma binalarıyla eskilerinin tevsi ve ıslahı için 9,9 milyon liralık bir sarfiyatın derpiş edilmesi ve buna mukabil demirbaş, makine ve taşıt mubayaaları ve yapı ve onarma prevülerinin geçen yıla nazaran azaltılması neticesi bu gruptaki artış 5,5 milyon lira olmuştur.

1947 yılı bütçe tasarısına konulan işbu 15,1 milyon liralık (*) yeni envestismanların, İdarenin tesis programlarına uygunluğu yönünden yapılan incelemeler sonunda şu neticelere varılmıştır.

1. — 4898 sayılı kanun gereğince ve bu hususta Bakanlar Kurulunca ittihaz olunan karara nazaran beş yılda kurulacak olan :

12 milyon kilo kapasitede sigara fabrikası	18	Milyon lira
12 milyon litre kapasitede bira fabrikası	8	» »
4 bin ton kapasitede malt fabrikası	3,3	» »
Ankara Bira fabrikasının 2 milyon litrelik tevsi	1,7	» »
İstanbul Bira fabrikasının 1,5 milyon litrelik tevsi	1,—	» »
3 milyon litre kapasitede 4 adet imlâhane	1,—	» »
25 milyon kilo kapasitede şaraphaneler	10,—	» »
Şarap ve bira hususi nakil vasıtaları	—,5	» »
Kapsül ve kurubuz fabrikası	4,—	» »
Yardımcı malzeme fabrikası	1,—	» »
Av malzemesi fabrikası	1,—	» »
Kibrit fabrikası	—,5	» »
	<hr/>	
	50,—	» »

Sözünü ettiğimiz tesislerden 1947 yılında yapılacak olanlar için etüde devam edilmekte olduğundan, henüz bir program hazırlanmamış ve ancak bütçeye 1/5 nispetinde 10 milyon liralık bir tahsisat konulmasıyla iktifa edildiği anlaşılmıştır.

Bu tahsisatın 100 000 lirası eenebi mutahassıslar ücretleri bölümüne alınmış ve bakiyesi ise üzerinde durduğumuz bütçenin 13 ncü bölümüne konulmuştur.

2. — İdare binaları, tütün depoları, hastasane ve memur evleri yeni inşaat işleri ve onarmalar için İdare ihtiyacı olarak tesbit edilen miktar 6 milyon lira iken bütçeye 4,3 milyon lira konabilmiştir.

Muhasebei Umumiye Kanununun 50 ncı maddesinde, bütçeye mevzu tahsisatın nısfına kadar ertesi seneye sarı taahhüde girilmesine cevaz verildiğinden programdaki işlerin mütaakıp yıla sırayet kaydıyla karşılanabileceği düşünülmüştür.

(*) Bunun 418 000 lirası demirbaş ve taşıt giderlerine aittir.

3. — Tesisat işlerinde 1947 bütçesine konan 535 bin liralık tahsisata mukabil 1,830 milyon liralık bir program hazırlanmış bulunmaktadır. Bu programa nazaran İdare bütçeye mevzu 535 bin liralık tahsisatla Tuzlalardaki yeni tesisat bedellerini karşılayabilecektir. Geri kalan 1,3 milyon liralık programda bira ve şarap fabrikalarında yapılacak tevsi ve ilâveler yer almış olduğundan bu miktarın 4898 sayılı kanunla kabul edilmiş bulunan ve bütçede 9,9 milyon lira olarak yer alan tahsisatla karşılanabileceği derpiş edilmiştir.

II - 1947 yılı gelir tahminlerinin tetkik ve tahlili :

1947 yılı gelir tahminlerinin tetkikinde bir taraftan bütçe tasarısında yer alan gelir nevilerinin geçen yıla mukayesesinin sağlanmasını ve diğer taraftan Tekel İdaresinin belli başlı işteğal mevzuları üzerindeki çalışmalarının aydınlatılmasını temin edecek bir yol takip ve iltizam olunmuştur.

a) Umumi olarak

1946 yılı bütçesinde gelir olarak gösterilmiş bulunan, 196 378 457 liraya mukabil 1947 tasarısında gelir 18 249 600 lira noksanıyla (% 9,29) 178 128 857 lira olarak tahmin edilmiştir.

Geçen yıl ile mukayeseli olarak 1947 yılı bütçe gelir tahminleri, tarafımdan Yüksek Komisyonun tetkik ve tasvibine sunulan şekil ayrı bir sütunda gösterilmek üzere, şöyledir :

	1946 tahmini	10 aylık fiilî	2 aylık tah- mini (10 ay- lık fiilî sey- re göre)	12 aylık toplam	1947 tahmini	1947 yılı için rapör- törün tek- lifi
Satış kârları	114 858 514	94 011 730	19 325 638	113 337 368	92 650 292	94 069 175
Bütçe geliri	900 000	975 451	195 090	1 170 541	1 000 000	1 000 000
Nâzım gelirler (savun- ma vergileri)	80 619 943	68 812 585	13 842 516	82 655 101	84 478 565	85 287 107
Toplam	196 378 457	163 799 766	33 363 244	197 163 010	178 128 857	180 356 282

1947 yılı muhammen gelirinin, bir önceki yıla nazaran, düşük tesbit edilmiş olmasını;

Kahve satışının 1947 yılında serbest bırakılması;

1946 satış hasılatının tahminlere göre % 1,56 bir tenezzül kaydetmesi;

Yeni yıl maliyetinde 7 Eylül 1946 kararları dolayısıyla husule gelecek değişiklikler gibi belli başlı faktörlerin gözönünde tutulduğunda aramak icabeder.

Her ne kadar bu faktörlere göre, muhammenatın daha düşük olması gerekir idi ise de çay ve barut gibi maddelerin ithal imkânı karşısında, satışlarında umulan inkişaf bunu önlemiştir.

b) Umumi olarak verilen bu bilgidен sonra Tekel İdaresi mamûl maddelerinin her birine ait gelir tahminleri ve lüzum görüldükçe İdarenin bu sahalara taallük eden çalışmaları aşağıda birer birer gözden geçirilmiştir.

1. — Mamul tütün :

1947 yılı satış miktarı, satış vasati fiyatı, satış hasılatı, maliyet bedeli, maliyet tutarı, satış masrafları ve nihayet satış kârı; bu yönlerden 1946 yılı tahminleri ile 1945 yılı neticeleri ve 1946 yılının on aylık fiilî durumu ile bu aylardaki seyre göre iki aylık muhammen miktarlar

hep bir arada mütalâa edilmek üzere, tahmine tâbi tutulmuş ve aşağıdaki tablo bütün bunları rakamlarla ifadesini taşımakta bulunmuştur.

	Satış miktarı Kilo	Satış V. F. Kr.	Satış hasılatı Lira	Mali- yet fi- yatı Kr.	Maliyet tutarı Lira	Satış masrafları Lira	Satış kârı Lira
1946 yılı tah- minleri	18 300 000	700	128 100 000	313	57 279 000	11 741 280	59 079 720
1947 yılı tahminleri	17 000 000	713	121 210 000	330	56 100 000	11 650 100	53 459 900
1947 ye gö- re fark	- 1 300 000	+13	- 6 890 000	+17	- 1 179 000	- 91 180	- 5 619 820
1945 fiilî vaziyeti	17 858 678	719,84	128 554 875	320	57 147 770	12 053 523	59 353 582
1946 yılı 10 aylık fiilî durum	14 438 000	713	102 992 820	318	55 090 320	[*]11 872 137	56 628 363
1946 yılı 2 aylık fiilî muhammen	2 886 000		20 598 000				
	17 324 000		123 590 820				

Raportörün
Yüksek Ko-
misyonun tas-
vibine sunu-
lan teklifi

17 324 000 713

Yukarıki tabloda yer alan unsurlardan birinci derecede ehemmiyette olanlarının kısaca tahlili halinde söylenebilecek hususlar şunlardır:

a) Satış miktarları :

1945 yılında 17 838 000 kiloluk bir satış tahakkuk ettiğine göre bilhassa buna istinat etmesi gereken 1946 yılı gelir tahmininin 18 300 000 kiloluk bir satış esası üzerinden hesaplanması satışların 1946 yılında da eski yıllar derecesinde munzam bir inkişaf kaydedeceğine fazla ümit bağlanmasından ileri gelmiş olsa gerektir. Nitekim 1946 yılının on aylık hakiki ve iki aylık tahmini satış durumu bu yılki satış miktarının 17 324 000 kiloyu pekde aşmıyacağını göstermektedir.

Satış azalmasında; belli başlı faktörler olarak umumi mahsul durumunun bölgeler itibariyle mütehavvil bulunması ve bu mahsulün satış suretiyle ilgili iştira kabiliyetindeki değişmeler, mamullerin nefaseti, kaçak durumu (hususiyile bazı tütünlerin güze kalması) satış hazırlığı ve teşkilâtı gibi hususlar üzerinde durmak mümkündür. Nasıl ki, bahse mevzu âmillerin bir kısmı üzerinde alınan tedbirler tesiri ile de son aylarda kayda değer bazı inkişaf lar sağlanabilmiştir.

1947 yılı tahminlerine gelince;

Tasarıya 1946 yılının 18 300 000 kiloluk tahminine ve yine bu yılın on aylık katî neticesine ve

[*] Satış masraflarına ait katî rakamlar henüz toplanmadığından 1947 Bütçe tasarı tahminine göre kiloda 68,53 kuruş hesabıyla gösterilmiştir.

ayların satış seyri nazara alınmak üzere yapılan iki aylık tahminine nazaran tahakkuk edeceği beklenen 17 324 000 kiloluk satışına mukabil 1947 yılı için ancak sekiz aylık fiilî satış neticelerine istinaden 17 000 000 kiloluk bir satış derpiş etmiştir. Halbuki bir taraftan 1946 yılının daha aydımlatıcı olan on aylık fiilî neticeleriyle birlikte son aylardaki satış seyirlerini ve diğer taraftan memleketin 1946 yılı umumi istihsalindeki inkişafı ve ihraç mahsullerinin değerini de dikkat nazarına alarak bir tahmin yapmakta isabet olsa gerektir. Filhakika yalnız 1946 yılı fiilî neticelerine ve son aylarda yükselme istidadını gösteren satış seyrine istinaden bir tahmin yapılsa dahi tasarının derpiş ettiği 17 000 000 ki oyu 1946 yılının fiilî neticesinin ifade ettiği 17 324 000 kiloya yükseltmede hiçbir ihtiyatsızlık ve nikbinlik mevzuubahs olmak icap eder. kaldığı memleketin umumi istihsalindeki durumun İdare mamulâtı satışına müspet tesiri de bu tahmin konusunda ehemmiyetli bir unsurdur. Gerçek, memleketin 1946 yılı umumi istihsalinde göze çarpar bir bolluk mevcuttur. Para tahavvülü hakkında alınan kararlarla bu bol istihsal müsait ve ekiciyi tatmin edici fiyatlarla satılmış ve satılmakta bulunmuştur. Üzum, incir, fındık ve bakliyat gibi ihraç mahsulleri, hayvanat ve diğer mahsulâtı hayvaniye geçen yıllar fiyatlarından bâriz yüksek değerinde satılmaktadır. Geniş bir ekici kütlesini alâkalandıran tütün istihsalinin de değeriyle satılacağına şüphe edilme nek lâzımgelir. Hususiyle 1946 yılı umumi istihsal ve satışındaki gelişmelerin müspet tesirleri daha ziyade 1947 yılına aksedeceği - nitekim 1945 yılı umumi istihsalindeki noksanlığın menfitesirleri 1946 yılı satışlarına müessir olmuştur - cihetle geniş bir kütlenin iştirak kabiliyetinin yükseleceğini ve bu suretle satışların da inkişafını kabul etmek icabeder.

Hulâsa : Gerek 1946 yılı fiilî neticeleri ve aylık satış seyirleri ve gerekse sözü edilegelen durumun arzettiği hususiyetler ve imkânlar muvacehesinde 1947 yılı için, İdarenin ilgili ve yetkili elemanlarıyla mutabık kalınarak, tarafımdan yapılan 17 324 000 kiloluk bir satış tahmini hattâ ehemmiyetli denebilecek derecede bir ihtiyat mülâhazasını ve geçen yıl olduğu gibi tahakkuku güç bir gelirin hesaplanmaması endişe ve düşüncesini taşımaktadır.

b) Ortalama satış fiyatı:

1944 fiilî satış fiyatı vasatısı 683 kuruş iken 1945 yılı fiilî durumun 719.84 olarak tahakkuk etmiş ve 1946 yılında ise 713 kuruşu bulmuştur.

1944 yılına nazaran her iki yıldaki yükseklik keyfiyet bakımından aşağı kalite bazı çeşitlerin ihzarında mâruz kalınan zorluklar dolayısıyla «sigara kâğıdı ve kola» müstehlikin daha aşağı nevilerden yukarı nevilere doğru geçmiş olmasıyla izah edilebilir.

Diğer taraftan miktar üzerine müessir bulunan iştirak kabiliyeti yüzünden ortalama fiyatlarda da bir düşüklük beklemek lâzımgelirse de iştirak kabiliyeti eksikliğinin ucuz sigara alıcıları zümresinde toplanmasından ötürü iştirak kabiliyeti noksanı vesati satış fiyatlarında bir yükselme şeklinde tecelli etmiştir.

Netice olarak tasarıda teklif olunan 713 kuruşluk ortalama fiyatın uygunluğunu arzetmek isterim.

c) Maliyet:

Maliyetlerin ancak sene sonunda hazırlanması sebebiyle 1945 yılında fiilî maliyet 320 kuruş iken daha evvelki maliyetlere istinat edilmesi dolayısıyla 1946 yılı tahmini 313 kuruş olarak gösterilmiştir. 1946 yılı 10 aylık vaziyetine göretakdir edilen maliyet ise 318 kuruştur.

Maliyetin 313 kuruştan 320 ve 318 kuruşa yükselişini yukarıda satış fiyatları bahsinde temas olunduğu üzere ucuz neveli istihlâk miktarının azalmasına mukabil yüksek kaliteli sigaraların nispeten fazla imal edilmesine atfetmek gerekir. Filhakika bahse mevzu yıllarda tütün mubayaa fiyatları yükselmiş olmasına rağmen maliyet fiyatları büyük tahavvüller arzetmemiştir.

Mahaza bu noktanın tamamıyla açıklanması için ilâve etmek icabeder ki, İdare üç yıldanberi tütünün mübayaa fiyatlarında vukubulacak yükselme temayüllerini dikkate alarak fabrikasyona verdiği tütünleri iktisap bedeli üzerinden değil, ikame bedeli üzerinden hesaplayagelmektedir.

1947 muhammen maliyet fiyatının 1946 fiili maliyetinden 12 kuruş yüksek olarak 330 kuruş hesaplanması para tahavvülü dolayısıyla malzeme fiyatlarının artacağı mülâhazasıyla fabrikasyon masraflarına 12 kuruşluk bir ilâvenin yapılmış olmasındandır.

d) Satış kârı :

Satış miktarları bölümünde mucip sebepleri arz ve izah edildiği üzere Tasarıdaki 1947 satış tahmininin cesurane değil ve fakat isabetli saydığım 324 000 kilo fazlasıyla 17 324 000 kiloya iblâğı halinde tasarının istinat ettiği mamul tütün satış miktarı, satış hasılatı, maliyet ve satış masrafları tutarlarına aşağıdaki tabloda gösterilen farkların ilâvesiyle satış kârlarının 1 018 883 lira fazlasıyla 54 478 783 lira ve Millî Savunma vergisinin 808 542 lira fazlasıyla 64 137 010 liraya iblâğı icabeder.

	Satış miktarı Kilo	Satış tutarı Lira	Maliyet Lira	Satış masrafları Lira	Satış kârı Lira	Millî Savun- ma vergisi Lira
1947 için raportöree teklif edilen	17 324 000	123 520 120	57 169 200	11 872 137	54 478 783	64 137 010
1947 bütçe tasarısında- ki tahmin	17 000 000	121 210 000	56 100 000	11 650 100	53 459 900	63 328 468
İlâve edilmesi icabeden fark	324 000	2 310 120	1 069 200	222 037	1 018 883	808 542

e) Stok durumu :

Mamul tütün konusuna son vermeden evvel memleketin dört yıllık istihsal durumu ile Tekel İdaresinin stoklarına da kısa bir göz atmak faydalı olur.

Yüksek malûmları olduğu üzere memleketin tütün ekim mıntakaları olan Karadeniz, Marmara, Ege ve Şark'ta istihsal olunan yaprak tütün miktarı 1943 de 52 500 000, 1944 de 61 500 000, 1945 de 69 500 000, 1946 senesinde de 90 000 000 kiloyu bulduğuna göre Devletçe her yıl alınan müdahale ve himaye tedbirlerinin müessiriyeti ekiciyi fazla istihsale teşvik eder mahiyette bulunmuştur.

Henüz satış piyasası açılmamış olan 1946 yılı istihsalini bir tarafa bırakırsak 1943, 1944 ve 1945 yılları istihsalini ekicinin müsait fiyatlarla sattığını ve bu tütünleri satın alan tüccarların da bunları kolaylıkla hariçteki alıcılara devretmek imkânını elde ettikleri söylenebilir. Bu duruma ve bu günkü şartlara göre memleketimizin şimdiye kadar en yüksek tütün rekoltesini ifade eden 1946 yılı istihsalinin de ekiciyi tatmin edecek şekilde satılması beklenebilir.

Sigaraların içim nefaseti üzerinde hassasiyetle durulması âlemşümül Türk tütünü nefasetini muhafaza edebilmek için fabrikasyona verilecek yaprak tütünlerin de mutlaka iki fermantasyon geçirmiş olmalarına dikkat edilmesi lüzumu ve zarureti açıktır. Halbuki bilvesile tetkikten geçirdiğim İdare stoklarının kâfi miktarda olmayışı bu lâzimenin yerine getirilmesini bittabi imkânsız kılmaktadır. Şu halde 1946 yılının geniş rekoltesinden faydalanılarak stokların ikmalini sağlamak ve fakat bu arada ve elbette sermaye ihtiyacını ve stokların hüsnü muhafazasını sağlayacak olan bakım ve işleme evlerini kifayet haddine çıkarmayı da birlikte düşünmek ve ona göre tedbirler almak yerinde olur.

2. — Tuz :

Mamul tütünde olduğu gibi tuz geliri de 1946 yılının muhammen ve 1945 ve 1946 yıllarının fiili durumları gözden geçirilmek suretiyle tetkika tâbi tutulmuş ve aşağıdaki tabloda sözü edilen yıllara ait satış miktar ve fiyatını, satış hasılatını, maliyeti, satış masraflarını ve satış kârını ifade eden rakamlara yer verilmiştir:

	Satış miktarı	Satış vasati fiyatı	Satış hasılatı	Maliyet fiyatı	Maliyet tutarı	Satış masrafı	Satış Kârı
1946 yılı tahmini	190 000 000	4,40	8 360 000	0,651	1 237 000	2 870 000	4 253 000
1947 » »	195 000 000	3,90	7 605 000	0,717	1 308 150	2 404 350	3 802 500
1946 ya nazaran fark	+ 5 000 000	—0,50	—755 000	+ 0,399	+ 161 150	—465 650	—450 500
1945 yılı fiili vaziyeti	206 803 582	4,03	8 399 573	0,645	1 333 883	2 130 077	4 935 613
1946 yılı 10 aylık fiili durumu [*]	154 215 000		6 559 693				
1946 yılı 2 aylık muhammen durum	38 568 000	4,25	1 639 140	[**]0,651	1 255 017	2 409 787	4 534 029
	192 783 000		8 198 833				

Yukarıki tablonun bellibaşlı rakamları tahlil edildikte şu neticelere varılır:

a) Satış miktarı:

1945 yılında 206 803 ton tuz satılmış olmasına rağmen 1946 da 190 000 tonluk bir satışın tahmini 1945 senesi son aylarında vukua gelen inkişafın devam etmiyacağı mülâhazasıyla normal satışın ayların esas alınmasından ileri gelmiş ve filhakika 192 783 ton olarak kabul edilebilecek olan 1946 yılı fiili satışları (son iki aylık muhammendir) bu tahmindeki isabeti teyit eylemiştir. Binaenaleyh 1947 yılı için 195 000 tonluk bir satış derpişi yerindedir.

b) Satış vasati fiyatı ve satış masrafları :

1947 yılı vasati satış fiyatı nakliye masraflarının 1945 seyri de nazarı dikkate alınarak tuzun tuzlalar-da satış fiyatı olan kilodaki 3 kuruşa 0,90 kuruşun ilâvesiyle tesbit ve tahmin olunmuştur. Şu hale

[*] Bu miktarda harice satılan tuzlar dâhil değildir.

[**] Bu maliyet tahminidir.

nazaran nakliye masrafı olarak alıcılardan 3 kuruşluk tuz fiyatına inzimamen alınması icabeden miktar 1 755 000 lira olmak lâzımgelir.

Nakliye masrafından başkaca tuz satış masraflarını teşkil eden prim, fire, zayıat ve diğer ambar masrafları olarak geçen senenin 170 000 lirasına mukabil 250 000 lirayı da buna ilâve edersek satış masrafları yekûnunun (nakliye dâhil) 2 005 000 lira olması lâzımgelir. Halbuki bu türlü masraflar için tasarı 2 404 350 lira derpiş etmiştir.

Aradaki 400 000 liralık fark şunlardan ileri gelmektedir:

a) Nakliyat zorluklarının had devrede bulunduğu 1943 ve 1944 yıllarında tuz buhranına sebebiyet vermemek düşüncesiyle mahalli ihtiyaçları karşılamak üzere açılmış olduğu ifade olunan yeni tuzlaların istihallerinden mühim bir kısmının kalite düşüklükleri ve maliyet yükseklikleri yüzünden satılamaması ve bir kısmının imhasına zaruret hâsıl olması, ((150 000).

b) Yine aynı senelerde pahalı fiyatlarla nakledilmiş olan bir kısım tuzların fiyatlarında tenzilât yapmak mecburiyetiyle karşılaşılması, (100 000 lira);

c) 1947 yılında yabancı memleketlere ihracı mutasavver tuzlardan umumi masraf hissesi alınmamasının mukarrer bulunması, (150 000 lira);

İlâve etmeğe lüzum yoktur ki bilhassa (a) ve (b) fıkralarında sözü edilen giderler doğrudan doğruya geçen yıllar zararlarını ifade etmekte ve bunları 1947 yılının satış masrafı olarak mütalâa etmeğe imkân bulunmamaktadır. Ancak, İdarenin hesap sistemi bahse mevzu zararların 1947 yılı satış masrafları arasında yer almasını zaruri kılmıştır.

c) Maliyetler:

Esas tuz istihsal maliyetlerinde son 3 yılda kayda değer farklar görülmektedir. (1943 de tonu 946, 1944 de 646, 1945 de 557 kuruş).

1943 yılı ile 1944 yılı arasındaki farklı durumda bilhassa işçi ücretlerinin artması başta gelen âmillerdendir. Bundan başka esas tuzla maliyetleri istihsal yerlerine göre tahavvül kaydetmektedir. Maliyeti düşük olan Çamaltı istihsalı fazla diğer tuzlalar istihsalı az olduğu takdirde umumi maliyet bittabi müsait bir durum almakta aksi halde ise maliyet yükselmektedir. Filhakika 1944 yılında denizyollarının kapalı bulunması, ihtiyacın mahalli ve iç tuzlalardan teminini zâ-ruri kılmış. 1945 yılında ise, Denizyollarının açılması dolayısıyla Çamaltı istihsalı ziyadeleştirilmiş ve bu suretle 1945 yılında maliyette 1944 e nazaran tonda 98 kuruş gibi mühim bir tenezzül temin olunmuştur.

1947 yılı istihsal maliyetinin tahmininde 1945 yılı fiili maliyetine (1946 da istihsalin ardı alınmadığından maliyet taayyün etmemiştir.) 1947 senesinde kullanılacak, tecdit ve ıslah malzemesi bedelleriyle normal işletme malzemesinin para tahavvülü dolayısıyla kaydedeceği küçük nispetteki fiyat farklarına mukabil ton maliyetine 72 kuruşluk (yani 140 000 lira kadar) ilâve derpiş edilmiştir.

d) Satış kârı:

Yukarıki 3 maddede izah edilen bütün bu faktörler neticesi olarak 1946 satış seyrine göre hesaplanan 4 534 029 liralık kâra mukabil 1947 yılı için 731 529 lira noksaniyle 3 802 500 liralık bir gelir tahmin edilmiştir ki mâruz izahata nazaran bunu böylece kabul etmek icabeder.

e) Tuz stok durumu:

Yapılan tetkikte deniz, göl, kaya ve kaynak tuzlaları itibariyle stoklar da gözden geçirilmiştir. Bu konuda şu noktalara işarete fayda vardır:

1. -- Daha evvelki bahislerde görüldüğü ve üzerinde durulduğu gibi birkaç sene evvel harb

ve ulaştırma Őartları icabından telâkki edilerek yeniden yeniye 11 tuzla açılmıştır. Bunlardan Akçadeniz tuzlasının bu yıllardaki istihsali 30 000 tona baliğ olmuştur. Fakat tuzun vasfının bozuk ve çamurlu oluşu satışa imkân vermemiş ve 25 000 tonluk bir stok kısmen hayli bir masrafla imha edilmek ve kısmen de tenzili fiyatla satılmak durumunda bulunmuştur.

2. — Kilosu 7 - 8 kuruş maliyetli veya klor sodyum nispeti kanuni haddinde olmıyan bazı tuzlalar istihsali de stoklara müessir olmuştur.

Derhal ve takdirle ilâve etmek muvafık olur ki, İdare sözü edilen tuzlaların faaliyetine 1946 yılında son vermiştir.

3. — Çamaltı tuzlasında 256 000 tona baliğ olan stokun harici satışlarla azaltılmakta olduğu ve azaltılmasına çalışıldığı ve böylece istihsalin devamına imkân sağlanacağı memnuniyetle öğrenilmiştir.

4. — Göl tuzlarındaki stoklar hemen hemen 3 senelik ihtiyacın üstündedir. Netekim İdare 1946 yılında mevcut 4 göl tuzlasında istihsali durdurmuştur.

İstihsali durdurmanın türlü mahzur ve masrafları muvacehesinde satışla istihsalin ayarlanmasındaki zaruret açıktır.

5. — Bütün bunlara mukabil yurdun dört köresine dağılmış olan kaynak tuzlarında bir senelik ihtiyaca kifayet edecek miktarda bir stok tesisi yerinde bir temenni sayılır.

3. — İspirto ve ispirotolu maddeler :

İspirto ve ispirotolu maddeler gelirleri, bira, rakı, şarap, ispirotolar ve diğer müteferrik içkiler satışından tereküp etmektedir. Bunlar. sırasıyla aşağıda arzolanmuştur.

A) Bira :

Bira satış kârı bundan evvel tetkik olunan mamûl tütün ve tuz mevzuunda takip edilen tarzda ve yolda incelenmiştir. Esasen aşağıdaki tablo da bunu göstermektedir.

	Satış mik- tarı litre	Satış va- sati fiyatı	Satış hasılatı	Maliyet fiyatı	Maliyet tutarı	Satış masrafı	Satış Kârı
1946 yılı tahmini	17 000 000	49,88	8 404 800	21,62	3 675 400	2 252 500	2 476 900
1947 » »	20 000 000	49,50	9 900 000	24,85	4 979 000	2 640 000	2 290 000
1946 ya nazaran fark	+3 000 000	+ 0,06	1 495 200	+ 3,23	+1 294 600	+ 387 500	+ 186 900
1945 yılı fiilî vaziyet	16 228 034	48,86	7 929 414	21,78	3 534 465	2 099 907	2 295 042
1946 yılı 10 aylık fiilî durum	14 083 081]		6 900 714]				
		49,—		22,72	3 674 118	1 972 403	2 279 000
1946 yılı 2 aylık muhammen durum	2 088 214]		1 024 807]				
	16 171 295		7 925 521				
Raportöree yüksek Bütçe Komisyonu- nunun tasvibine arzolan şekli	20 000 000	49,50	9 900 000	22,85	4 570 000	2 640 000	2 690 000
Tasarıdaki teklifle tasvibe sunulan ara- sındaki sa. kâ. farkı					—400 000		+ 400 000

Tablonun tetkikından çıkan esaslı neticeleri şöylece belirtmek mümkündür:

a) Satış miktarı :

Hepimizin bildiği gibi bira satışı, müstehlikin fazla talepleri muvacehesinde, istihsal imkânı ile mukayyet kalmaktadır. Gerçek bugünkü şartlara ve mevcut fabrikaların kapasitelerine göre satışa arzedilecek miktar 16 000 000 litre civarındadır. (1945 yılı 16 228 000 litre, 1946 16 171 000 litre) Bununla beraber 1947 yılı için yapılan tahminlerde bira için lüzumlu ana maddeyi teşkil eden malt hazırlıklarının ve fabrikalara tevsiyelerinin gözönünde bulundurulduğu ve böylece 20 000 litrelik bir satış yapılacağı düşünüldüğü anlaşılmaktadır. Verilen izahata nazaran satışın işbu muhammen miktara ulaşacağı umulur.

b) Maliyet ve satış kârı:

1945 yılına nazaran 1946 daki vasati maliyet kiloda 0,94 kuruş artmış ve buna fiçılı ve şişeli satış nispetinin değişmesi müessir olduğu gibi hublon ve malzeme fiyatlarının yükselişi de âmil olmuştur.

1947 maliyeti ise malzeme ve hublon fiyatlarında döviz rayiçleri dolayısıyla vukubulacak yeni artış dahi nazarı itibara alınarak 1946 fiilî maliyet fiyatından litrede 2,13 kuruş fazla tahmin

olunmuştur. Ancak bu tahmin yapılırken 1946 hasadı henüz neticelenmemiş bulunduğundan arpa fiyatlarında vâkı düşüklük derpiş edilememiş bulunmaktadır.

1946 yılında arpanın 1945 den kiloda 4 kuruş daha ucuz tedariki mümkün olduğu bugün anlaşılmiş olduğundan bu ucuzluğun ve arpa randımanlarının yüksekliklerinin bira maliyetinde beher litreye 2 kuruş olarak aksedeceği hesaplanmıştır. Bu hâle nazaran teklifteki bira maliyet tutarından bu arpa ucuzluğunun tevhit ettiği 400 000 liranın tenzil edilerek satış kârına ilâvesi suretiyle, kârın 2 690 000 liraya çıkarılması icabettiği neticesine varılmış ve bu hususta İdarenin yetkili ve ilgili elemanlarıyla mutabık kalmıştır.

B) Rakı:

Rakı satışından elde edilecek gelir hesabında da bundan evvelkilerde takip edilen yoldan yürünmüş ve aşağıdaki tablo meydana getirilmiştir:

	Satış mik- tarı litre	Satış va- sati fiyatı	Satış hasılatı	Maliyet fiyatı	Maliyet tutarı	Satış masrafı	Satış Kârı
1946 yılı tahmini	6 472 000	640,08	41 426 120	154,80	10 018 499	6 328 336	25 079 285
1947 » »	5 059 603	651,2	32 951 010	148,20	7 501 736	3 774 455	21 674 820
1946 ya nazaran 1947 de fark	1 412 397	+ 11,12	8 475 110	— 6,6	— 2 516 768	2 553 881	— 3 404 465
1945 yılı fiilî vaziyeti	5 716 416	645,5	36 902 169	150,36	8 595 204	5 430 590	22 876 375
1946 yılı 9 aylık fiilî durumu	3 731 651		24 010 312				
1946 yılı 3 aylık muhammen durumu	1 240 000		8 003 000	147,5	7 333 185	4 408 154	20 271 937
	4 971 651	643,9	32 013 312				

Taploya göre aşağıdaki noktalar kısaca gözden geçirilmiştir:

a) Satış miktarı ve satış fiyatları:

1944 yılında hususi âmillerle birlikte 8 000 000 litre kadar satılacak olan rakının, 1945 yılında 5 716 000 litreye düşmesi karşısında, 1946 yılı için 6 472 000 litrelik bir satış tahmin edilmiştir. 1946 yılı satış seyri ise 4 971 000 litrelik bir satışın tahakkuk edebileceğini ifade etmektedir. Şu hallere ve şartlara nazaran 1947 yıl için yapılan 5 000 000 litrelik satış tahmininde isabet vardır.

1944 yılını takip eden yıllarda rakı satışında müşahade edilen bahse mevzu eksilişi, munhasıran fiyatların yükseltilmiş olmasına atfetmek hayli güçtür. Filhakika halkın değişik ihtiyaçları için, rakıya nazaran daha müsait fiyatla aldığı ispirotoların, satışında tesbit edilen artış ve buna inzıman eden vakıalar ve mesmuat muvacehesinde sözü edilen ispirotoların rakı yerine kullanıldığı ve kaçak rakı istimal edildiği kuvvetli ihtimaller olarak kabul etmek buna göre tedbir alma ve bulma bakımından da isabetli olur.

Rakı içenlerden bir kısmının rakıyı bırakıp, bira ve şaraba döndüklerini mülâhaza etmek mümkün olabilirse de bunu rakı satışının düşmesinde belli başlı bir âmil olacak kadar ileriye götürmek bizi yanlış neticelere çıkarmağa sevk edebilir. Binaenaleyh gelir zaviyesinden değil ve fakat, rakı yerine çok daha muzur olan kaçak veya bu mahiyetteki ispirotoların içilmesi ihtimaline göre durumu umumi sıhat bakımından da çok derin tetkik ister mahiyette görürüm.

b) Maliyet :

Rakı için tasarıda düşünülen 1947 maliyeti 1946 yılındakinden 70 santim kadar daha fazladır. Kuru üzüm fiyatlarının arzettiği yükseklik muvacehesinde bu tahminde bir isabetsizlik düşünülse yeridir. Ancak her ne kadar, Ege bölgesi kuru üzümleri bâriz bir fiyat tereffüü arzemiş ise de, İdarece üzüm mubayaasının bu muntakadan değil, binnispe ucuz olan Orta ve Güney Anadolu'dan yapıldığı ve elde ucuza maledilmiş rakı ve rakıyı yarı mamul ve iptidai madde olan soma mevcut bulunduğu ve bu itibarla rakı maliyetininin 1946 ya nazaran yalnız 70 santimlik gibi cüzi bir fark ile hesaplandığı alman izahattan anlaşılmalıdır.

c) Satış kârı :

1946 daki satış miktarı ve maliyetleriyle 1947 tahmini arasında kayda değer bir fark olmamasına rağmen bir taraftan yüksek nevilere daha fazla satılacak olması gözönünde bulundurularak satış vasati fiyatı 1946 yılı vasati fiyatından daha yüksek hesaplanmış ve diğer taraftan sevkiyatta yeni tarz sandıkların kullanılması dolayısıyla, satış masraflarının azalacağı derpiş olunmuş ve bu sebeplerle 1947 satış kârı tahmini 1946 satış kârından 1 402 847 lira fazlasıyla tesbit edilmiştir.

C) Şarap :

Şarap mevzuunda da bundan evvelki bahisler dolayısıyla malûm olan unsurlar dikkat nazarına alınmak üzere aşağıdaki tablo meydana getirilmiştir :

	Satış mik- tarı litre	Satış va- sati fiyatı Kr.	Satış hasılatı Lira	Maliyet fiyatı Lira	Maliyet tutarı Lira	Satış masrafı Lira	Satış Kârı Lira
1947 yılı tahmini	3 000 000	92,90 şarabı 57,14 şişesi	2 784 570 1 714 200	47,50 57,14	1 426 380 1 714 200	981 620	376 570
		149,94					
1946 yılı tahmini	3 000 000	{ 92,1 57,14 85,60	2 674 715 1 714 200	47,14 55,—	1 885 649 1 714 200 1 655 130	768 000 770 388	459 066 153 175
1945 yılı fiili vaziyet	3 009 328	57,14	4 298 223	57,14	1 710 530		
		142,83					
		84,—					
1946 yılı 9 aylık fiili	2 268 518	57,14	3 201 902	55,40	1 675 677	774 320	90 898
		141,14					
1946 yılı 3 aylık muhammen	756 170		1 067 300	57,14	1 728 307		
Toplam	3 024 688		4 269 202				

Tabloya nazaran bu mevzuda söylenebilecek olanlar şunlardır:

a) Satış miktarı:

Şarap tesisleri 11 000 000 litrelik bir istihsal kapasitesindedir. Halbuki 1945 ve 1946 yılları satışı, tahminlere de tevafuk etmek suretiyle, ancak 3 000 000 litre raddesinde kalmıştır. Bu inkişafsız durum aşağıdaki sebeplere atfolunabilir:

1. — Şişe, mantar gibi bazı malzeme noksanlığı ve tedarikindeki güçlükler (şişeli satışlar için)
2. — Küçük fiçî imâl ve tedarikindeki güçlükler (fiçîli satış için)
3. — Hususi âmillerin bayilere gösterdikleri kolaylık ve menfaatler,
4. — Nakil ve memleket içinde dağıtım vasıtalarındaki güçlükler ve yokluklar,
5. — Şarap yapımında eskitme gözönünde bulundurulduğu halde, 1946 yılında ancak, 5,5 mil-

yon litre (1945 de 10,5 milyon litre imalât olmuştur) İmalâta bulunulması,

6. — Şarap yapımında gösterilen gayretlerin satış işlerinde henüz tecelli etmemiş olması,

b) Satış kârı:

Satış miktarı bahsinde gördüğümüz verimsizlik şarap mevzuunda satış kârı itibariyle de kendini göstermektedir. Gerçek 1945 yılında 3 milyon küsur litreden elde edilen satış kârı 153 000 lirayı aşmamış ve 1946 da ise bunun ancak ve ancak 90 000 lira etrafında kalacağı anlaşılmıştır. Diğer bir deyimle hususi âmillerden beher litre şarap için alınmakta olan 5 kuruş yerine İdare kendi imalâtından ancak 3 kuruşluk bir resim verebilmektedir. Rakamlar, üzerinde fazla durmayı istilzam ettirmeyecek kadar açıktır.

Bütün bunlara rağmen 1947 yılı için 376 500 liralık bir satış kârı derpiş edilmiş olması İdarenin bu yıl içinde daha evveleri mahdut olarak satageldiği misket şaraplarının satışına hız ve inkişaf vermeği ve aynı zamanda 200 000 litre kadar da kalite şarabını piyasaya çıkarmayı karar altına almış olmasından ileri gelmektedir. Filhakika bu yolda hareket edilirse Tasarıda gösterilen gelirin elde edileceğini ummak nikbinlik sayılmaz.

Şarap mevzuu hakkındaki maruzatıma son vermeden evvel İdarenin şarap işi ile — bunun ekonomik ve sosyal yönlerden istilzam ettiği ehemmiyetle mütenasip olarak — yakın bir alâka ile meşgul olduğunun tetkiklerim esnasında memnunlukla ve ferahlıkla anlaşıldığını yüksek huzurunuzda bilhassa belirtmek isterim. Filhakika yurttaki şarap imali işinin her türlü tesisler göz önünde tutularak esaslı bir plânla yürütülmesi Tekel İdaresinin belli başlı bir hedefi olmuştur.

Her yıl için şimdiden tesbit edilmiş bir program esaslı olmak üzere 1949 yılına kadar olan devre sonunda Ege, Trakya, Güney ve Güneydoğu Anadolu, Ortaanadolu ve Doguanadolu bölgelerinde ye-kûn olarak yılda 27 000 000 litrelik şarap imalâtının emniyet altına alınması derpiş edilmiştir.

Tetkiklerimden ve izahlardan elde ettiğim intibai inşirah verici olarak vasıflandırmak yerinde olacaktır.

D) Tekel İdaresinin diğer mamûlleri ve maddeleri kârları:

Yukarıda tetkik ettiğimiz mevzulardan başkaca olarak ispirtolar, müteferrik içkiler, çay, kahve, barut ve patlayıcı maddeler ile kibrit işletmesinden elde edilmesi memûl kârlarında tetkik yapılmıştır. Ancak, yekûnu 11 440 622 liraya balığ olan ve muhtelif kalemlerden teşekkül eden bu muhammen miktar üzerinde durulacak bir nokta görülmemiştir. Kaldiki aynı zamanda bir işletmeler camiası olan Tekel İdaresinin bünyesinin ve fonksiyonlarının zaruri bir icabı olsa dahi hayli hacimli olan raporunun daha kabarık olması da böylece önlenmiş olacaktır.

Yüksek Komisyonun tesvibine sunduğum tekliflere göre hazırlanan satış kârlarının tahlili tablosu rapora eklenmiş bulunmaktadır.

III - İdarenin malî bünye yönünden tetkiki:

Yukarıda bahsedilegelen gelirlerin Tekel İdaresince senesi zarfında Hazineye verilmesi, İdarenin malî bünyesiyle yakından ilgili bulunduğundan bu konuya da, kısaca temas edilmesi zaruri görülmüştür. Hemen kaydedelim ki, İdarenin kesin prensiplere ve iktisadi icaplara dayanmayan, bütçe ve döner sermaye ile iş görmek zarureti ve bu zaruretin doğurduğu seyir ve icaplara tevafuk etmek üzere hazırlanmış bulunan bilânçolar, malî durumu vuzuh ile belirtmektedir. Bu itibarla yapılan incelemeler neticesinde bu cihetler nazarı itibare alınarak 1945 sene sonu fiilî durumu-na göre aktif ve pasif postalar biraz aşağıda görüleceği veçhile hulâsa edilmiştir.

İdarenin 1945 yılı bilânçosunun aktif ve pasif yekûnu 306 030 623 lira olarak gösterilmiş bulunmaktadır.

Bu miktarın içinden :

6 238 155	liralık nâzım mahiyetteki hesaplar.
3 651 951	liralık Hazine hesabı içinde mütalâa edilen Hazinesinin muhtelif hesaplardan mütevellit alacaklar
13 270 420	liralık ödenmemiş sermaye
8 651 448	liralık Hazineye devredilmiş ve devredilecek sabit kıymetler amortismanı
884 939	liralık mütedavil sermaye sabit kıymetleri amortismanları
<hr/>	
Ceman 32 696 913	lira aktif ve pasifteki postlardan çıkarılarak
306 030 623	
32 696 913	
<hr/>	
273 333 710	lira tutarında bilânço yekûnuna vâsıl olunmuştur.

Pasifler :

Sermaye (fiilen ödenen)	109 785 542,68
Sigorta ihtiyatı	500 000,—
Ödenecek senetler (3 - 6 - 9 aylar zarfında tecdit olunan)	33 500 000,—
Banka kredileri	5 939 139,55
Cari muameleden ileri gelen muhtelif alacaklılar	10 214 912,65
	<hr/>
	159 939 585,88
Savunma vergisi ve Tekel hasılatı.	113 394 124,31
	<hr/>
	273 333 710,19
	=====

Aktif postlar :

Kolaylıkla nakde çevrelemiyen kıymetler :	
Sabit kıymetler (net bedeli)	29 922 585,95
İştirakler	1 100 000
	<hr/>
	31 022 585,95
Nakde çevrilen kıymetler :	
Stoklar	111 560 240,64
Muhtelif muamelelerden mütevellit muhtelif borçlular	22 434 139,27
	<hr/>
	133 994 379,91
Kasa ve bankadaki paralar	9 554 801,19
	<hr/>
	174 571 767,05
Hasıllata mukabil Hazineye ve müesseselerine tediyattan ötürü borçlu hesap	98 761 943,14
	<hr/>
	273 333 710,19
	=====

Yukarıda arzolunan vaziyetin tetkikinden anlaşılacağı üzere sigorta ihtiyatı da dâhil olduğu

halde, İdarenin öz sermayesi olan 110 285 542,68 liranın 31 022 585,95 lirası sabit kıymetlere ve mütebaki 79 262 956,73 lirası da mütedavil kıymetlere bağlanmıştır.

Sermayeden mütedavil kıymetlere kalan meblâğın bulundurulması gereken stoku (bugünkü duruma göre 120 milyon lira) ve mevcudiyeti zaruri görülen kasa hazırlıklarını (9 554 801) ve cari muameleler neticesi bakiye itibariyle hâsıl olan borçlanmaları (22 434 139,27 — 10 214 912,65 = 12 219 226,62 lira) örtmemesi dolayısıyla Hazineye ve müesseselerine ödenmesi gereken 113 394 124,35 liradan döner sermayeye devri yapılacak 3,5 milyon lira hariç, ancak 98 761 943,14 lira verebilmiş ve bu tediyede 5 939 130,55 liralık bir banka kredisiyle ve 33,5 milyon lira Hazine kefaletiyle borçlanılarak karşılanabilmiştir. Bu durumun sermaye ve Hazineye verilecek hasılat bakımından kifayetsiz olduğu bellidir. Kaldı ki, kibrit işinin 1946 dan itibaren Tekel İdaresine ilhak edilmiş olması ve konjonktürün arzettiği yükselmeler son yılda durumu daha gayrimüsait bir hale getirmiştir. Gerçek 1945 de 40 milyon liralık kredi alınmasına mukabil 1946 nın son zamanlarında kredi miktarı 49 milyona yükselmiş ve buna stoklara bağlanan meblâğın 111,5 milyondan 120,7 milyona çıkması âmil olmuştur.

Bu sermaye ihtiyacına ilâveten İdarenin, satın alacağı iptidai maddeler, hacim ve kıymetine göre, mübayaa yönünden mevsimlik kredilere ihtiyacı olduğu da ayrıca söylenmek icabeder.

IV — İdarenin Fonksiyonu itibariyle iktisadi bir teşekkül olması muvacehesinde hesap işlerinin ve teşkilâtının tetkiki.

Tekel İdaresi gelirlerinin tetkiki sırasında zaruri olarak maliyetler mevzuuna da girilmiştir. Bu konunun incelenmesinde İdarenin bir taraftan bütçe ve diğer taraftan mütedavil sermaye usulüne tabi olması ve bunun neticesi olarak da tahsisat muhasebiyle ticaret muhasebesinin tedahül halinde bulunması veziyetiyle karşı karşıya kalınmıştır. Filhakika yıllık satış hacmi 250 milyon ve kullandığı umumi sermaye yekûnu 165 milyon liraya baliğ olan Tekel İdaresi bunun ancak takriben onda veya beşte birine tekabül eden bütçe sarfiyatının maddi ve manevi baskısı altında kalmakta ve İdarenin bütün teşkilâtı ile hesap organizasyonu hemen hemen her şeyden evvel bütçe zaviyesinden ayarlanmış bulunmaktadır. İdare gelirlerinin hesaplamasında yıl içinde yapılan bütün satış hasılatı mütalâa edildiği halde satış kârının hesaplanmasında maliyet ve satış masrafları olarak gösterilen masraf yekûnu içinde, amortisman, sigorta, faiz ve İdarenin umumi masraf hisselerinin nazarı itibara alınması ve bütün bu unsurların satış kârı ile Millî Savunma vergisi ve diğer müteferrik gelirlerin yekûnundan bir kalemden tenzil edilmesi bu vaziyeti teyit eder mahiyette görülür.

Bu hesap tarzının, İdarenin muhtelif mamullerinin hakiki maliyetini tesbit etmeğe ve hususiyile faaliyetleri sahasına giren ve her biri ayrı bir varlık teşkil eden Tekel mevzularının her birinin iktisadi ve malî neticelerinin ayrı ayrı görülmesine imkân vermediği esasen Tekel İdaresinin tetkik olunan bilânçolarıyla kâr ve zarar hesabı adını taşıyan ve haddizatında birer istatistik cetvelinden ibaret bulunan vesikaların tetkikinden de anlaşılmaktadır.

Amortisman gibi başlıca maliyet unsurlarından birinin nazarı itibare alınması sadece sinai maliyetini ihlâl etmekle kalmayıp investissement işlerini de kontrolsüz bir hale getirmektedir. Diğer taraftan İdare umumi masraflarının muayyen anahtarlar üzerinden maliyetlere intikal ettirilmemesi de sinai maliyetlerin bütünlüğünü büsbütün ortadan kaldırmaktadır. Bunun dışında satış teşkilâtı masraflarının satış maliyetlerine aksetmemesi de satışa arz olunan emtiyanın hakiki maliyetinin bilinmemesini intaç etmektedir.

Binaenaleyh münhasıran ticari faaliyetleri sahasında kalan çay, barut ve patlayıcı maddelerle av malzemesi hariç evveleminde sinai mânada birer istihsal safhası geçiren tütün, ispiro ve ispirotolu içkiler ve tuz gibi esas maddelerin Tekelini işletmekle vazifeli bulunan İdarenin her türlü teknik ve iktisadi kontrollara imkân verecek bir hesap organizasyonuna nalik olması zarureti ve hülâsa umumi muhasebe, işletme muhasebesi, maliyet, istatistik ve iş programı (bütçeyi ihtiva eder) kısımlarını bünye-

sinde toplıyan ve böylece bir bütün teşkileden hesap işlerinin İdarenin sıai ve ticari karakterine uygun bir şekilde reorganize edilmesi lüzumu üzerinde ısrarla durmak isterim.

Bir bütünlükten mahrum bulunan hesap işlerinin işbu duumu yanında Tekel İdaresinin bilhassa İdari ve iktisadi bütünlüğü ile ilgili teşkilâtı konusu da ehemmiyetle yeralmağa değer sanırım.

Filhakika bugünkü teşkilât İdarece işletilmekte olan ve herbiri kendi bünyesi içinde iktisadi bir varlık teşkil eden mevzuların haiz buldukları «teşebbüs» vasfını tamamen ortadan kaldırarak Tekel camiasını bir (işletmeler) topluluğu haline koymuştur. Netekim Tekel İdaresi için halen tütün, tuz ispiro ve ispirotlu içkiler, çay barut ve patlayıcı maddeler, av malzemesi, kibrit gibi her biri müstakil birer iktisadi hüviyet taşıyan, ayrı ihtisasa ihtiyaç gösteren ve en başta faaliyetleri ve bunların neticeleri ayrı ayrı takip edilmesi lâzım gelen çeşitli teşebbüslerin topluluğundan başka bir şey değildir demek pek âlâ mümkündür. Halbuki raporun başından beri teşrih edilgeleli faaliyet sahaları ve iş hacimleri yönlerinden İdareyi bu bakımlardan nihayet memleketimizde yaşayan İktisadi Devlet Teşekkülleriyle yanyana mütalâa ve dünyanın her tarafında olduğu gibi memleketimizde de çeşitli teşebbüsleri bünyesinde toplıyan İktisadi Devlet Teşekküllerinin umumi teşkilâtının sözünü etmekte olduğumuz karaktere uygun olarak vücuda getirildiğini de ilâve etmek icabeder.

Açık bir hakikat olarak sanmaktayım ki, teşebbüslerden herhangi birinin mütaaddit işletmeli olması bütünlüğünü ihlâl etmemesine mukabil ayrı birer teşebbüs içine toplanması lâzımgelen işletmelerin doğrudan doğruya holding idaresine raptedilmesi teşebbüs bütünlüğünü tamamen selbeder. Bunun neticesi de her teşebbüsün faaliyet neticelerini umumi bünye içinde inhilâl etmesiyle kalma-yıp teşebbüsün sevk ve idaresindeki vahdetin selbolması ve dolayısıyla verim kayıplarını önlemeğe ve iktisadiliği artırma bakımından yapılması zaruri bulunan teknik kontrolün da imkânsız bir hale gelmesi şeklinde tecelli eyler.

Netice olarak söylemek lâzımgelir ki, İdarenin işletmekte olduğu Tekel mevzularının herbirinin hukuki hüviyete ve ifraz edilmiş umumi bir sermayeye malik iktisadi bütünlük taşıyan birer «teşebbüs» haline getirilmesi için bir taraftan beş aydanberi müteazzıv bulunan bugünkü teşkilâtın tatbikatından elde edilen neticeleri gözönünde tutmak ve diğer taraftan hususiyile bu son bölümün başındanberi arz ve izaha çalıştığımız yön ve istikametleri esas almak üzere ilgililerce ciddi bir tetkik yapılmasında katî bir zaruret ve isabet görürüm.

Bununla beraber, kendi uzun tetkiklerime ve tecrübelerime göre, şahsi kanaatım, Tekel İdaresinin bundan evvelki raportörün yüksek huzurunuzda sunduğu raporunda belirttiği gibi, tam mâna-siyile iktisadi bir teşekkül hüviyetini taşıdığıında tereddüt ve bu karaktere uygun şekilde teşkilâtlanması ve yine bunun icaplarını karşılayan bir hesap organizasyonuna malik bulunması için tevhür etmemek lâzımgeldiği merkezindedir.

Bu bahse son vermeden evvel şurasına işaret edilmek icabeder ki, bugünkü muhasebe sistemi ötedenberi Tekel İdaresinin daha çok bir gelir tahsili fonksiyonunda olduğundan kuvvet almaktadır. Ve binaenaleyh işbu bölümdeki mütalâalar yapılmakta olan bir tenkidi mahiyetini taşımamakta bu telâkkiye göre yapılanın zaruri olduğu vârit olmakla beraber İdarenin işletmecilik fonksiyonunun galip olduğuna işaretle mebdai harekette bunun esas ittihaz edilmesi gayesini taşımaktadır.

Raporumu saygı ile Yüksek Katınıza sunarım.

Diyarbakır Milletvekili
Cavit Ekin

Raportörün teklifine göre 1947 yılı satışının tahlili

Tütün :			
Satış	17 324 000 × 713	123 520 120	
Maliyet, beyiye, nakliye		69 041 337	54 478 783
		<hr/>	
İçki :			
Satış		54 400 000	
Maliyet, beyiye, nakliye		27 341 800	27 058 200
		<hr/>	
Tuz :			
Satış	195 000 × 39	7 605 000	
Maliyet, nakliye		3 802 500	3 802 505
		<hr/>	
Barut :			
Satış		8 278 302	
Maliyet, beyiye, nakliye		5 820 490	2 457 812
		<hr/>	
Çay :			
Satış	1 200 000	15 900 000	
Maliyet, beyiye, nakliye		9 900 000	6 000 000
		<hr/>	
Kibrit :			
Satış	54 000	5 400 000	
Maliyet, beyiye, nakliye		5 320 000	80 000
		<hr/>	
Çakmak ve çakmaktaşı :			
Satış	430 000	43 000	
Maliyet, beyiye, nakliye		7 000	36 000
		<hr/>	
Kahve :			
Satış	1 000 000	5 300 000	
Maliyet, beyiye, nakliye		5 050 000	250 000
		<hr/>	
Satış kârları :			94 163 295
Faiz, amortisman, sabit kıymetler sigortası vesair masraflar (C. 1)		3 350 000	
Harici satış kârları	750 000		
Maliyete giren bütçe giderleri	2 505 880	3 255 890	— 94 120
		<hr/>	
			94 069 175
(B) cetvelinde gösterilen satış kârları (Tekel geliri) :			
Bütçe geliri		1 000 000	
Milli Savunma Vergisi		85 287 107	+86 287 107
		<hr/>	
			180 356 282
Bütçe giderleri		37 330 000	
Tayyare ve Özel İdareler hissesi		3 652 857	—40 982 857
		<hr/>	
Hazine hissesi			139 395 915
			<hr/>
			139 373 425

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/27

Karar No. 27

23 . XII . 1946

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı bütçesi hakkında Başbakanlığın 30 . IX . 1946 tarihli ve 6/2313 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla Gümrük ve Tekel Bakanı Tahsin Coşkan ve Tekel Genel Müdürü Hüsnü Kortel ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Müdürü ile Gelirler Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Bu bütçe için seçilen özel raportörün raporu üzerinde izahları, Komisyonunda bulunan Millet Vekillerinin sözleri ve Bakanın açıklamaları dinlendi.

4898 sayılı kanun hükümlerine göre beş yılda kurulacak olan tesisatın 1947 yılında yapılacak olanları hakkında hazırlanmakta olan programın bütçe yılı başından evvel katiyet kesbedeceği ve bu yıl programının sene içinde tamamen tatbiki sağlanacağı ve raporda idarenin sınaî işletme mahiyetinde olan her tekell maddesinin maliyet hesaplarının önce iyice tesbiti ve sınaî kontrollerin lâyıkıyla yapılmasını mümkün kılacak hesap usulleri ile işletme murakbesine mütedair düşüncelerin gerekli incelemelere konu yapılacağı Bakan tarafından açıklanmıştır.

Genel Müdürlüğün gider bütçesi 1946 yılına göre (13 448 298) lira fazlasıyla (37 294 650) lira olarak ve gelir bütçesi de geçen yıla nazaran 16 022 175 lira eksikliğiyle 180 356 282 lira olarak kabul edilmiştir.

Gider bütçesindeki fazlalığın (7 175 176) lirası memur aylık ve masraflarındaki artışlardır. (5 553 647) lirası da yeni tesislerden ileri gelmektedir.

4898 sayılı kanuna göre beş senede yapılacak elli milyon liralık yeni tesisler için beşte biri tutarı 10 milyon liralık ödenek yanında, yapı ve bina satın almaları için (4 300 000) küsur liralık bir ödenek ve makine satın alma ve kurması

için de (535 200) liralık bir ödenek konmuştur.

Gelir bütçesinde görülen eksiklik, kahvenin tekelde çıkarılması, 1946 hasılatının geçen yıl tahminlerinden aşağı bir miktarda elde edilmesi ve maliyette bir artış ihtimalinin derpiş edilmiş olmasından ileri geldiği anlaşılmış ve ancak bütçe özel raporunda etraflıca gösterildiği veçhile satışta bir fazlalık temin edilebileceği kabul edilerek (B) cetvelinin 1 ve 6 nci bölümlerine eaman (2 227 425) liranın ilâvesi uygun görülmüştür.

Gider bütçesinin bazı bölümlerinde indirme ve değişiklikler yapılmış ve 1715 sayılı kanun gereğince ayrılan kâğıt para amortismanı da kanuna göre hesaplanarak düzeltilmiştir.

Bütçe kanunu metninde 1 ve 2 nci maddedeki rakamlar cetvellere göre düzeltilmiş, 6 ve 7 nci madde hükümlerinin özel bir kanun konusu olması gerekeceğinden bu hükümlerin önümüzdeki yıl içinde özel kanunlar sevkıyla sağlanması ve gelecek yıl bütçelerinde yer almaması temenniye şayan görülmüş, diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı bütçe tasarısı Kamutayıt onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Edirne M. N. Gündüzalp	Başkan V. Diyarbakır C. Ekin	Sözcü İzmir M. Birsal
Kâtip Ankara F. Öymen	Ankara C. Gölet	Aydın R. Alpman
Balıkesir S. Örgüevren	Bursa F. Bük	Diyarbakır V. Dicleli
Diyarbakır Ş. Uluğ	Eskişehir Muhallifim A. Potuoğlu	İzmir S. Dikmen
Kastmonu M. Akalın	Mardin R. Erten	Yozgad A. Sungur

Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanunu tasarısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı giderleri için ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (37 330 000) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı gelirleri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (178 128 857) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Tekel Genel Müdürlüğüne tahsil edilecek resimlerden her birinin dayandığı hükümler ilişik (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4. — Tekel Genel Müdürlüğünün 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesine giren hizmetlileriyle taşıtları kadroları ilişik (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Numaralarıyla adları bağlı (E) işaretli cetveldeki bölümlerden 3656 sayılı kanunun 9 ncu maddesi gereğince yönetimi gerekli geçici hizmetler için aylık ücretli memurlar ve hizmetliler kullanılabilir. Bunların kadrolarıyla 3656 sayılı kanunun 13 ncu maddesi hükümlerine uygun uzmanlık yerleri Bakanlar Kurulu kararıyla belirtilir ve ertesi yıl bütçesiyle Büyük Millet Meclisine verilir. Bu bölümlerden alınacak kadroların eldeki kadrolara eklemeye olmaması gerektir.

MADDE 5. — Geçen yıl borçları bölümündeki ödenek üstünde çıkacak borçlar ilgili oldukları hizmetlere ilişkin bölümlerden bu bölüme Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödenekten ödenir. 1928 - 1945 yıllarına ilişkin olupta Genel Muhasebe Kanununun 93 ncu maddesine göre zamanaşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçelerinde bulunan borçlar 1947 yılı bütçesinin gider bölümleri artıklarından eski yıllar borçları bölümüne Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödenekten ödenir.

MADDE 6. — Yurt içinde ve dışında okutulacak öğrenciler için bağlı (A) işaretli cetvelin (24) ncu bölümüne konulan ödenek bir yandan 1947 yılı Bütçe kanununa bağlı (B) işaretli cetvelde gelir gösterilir. ve bir yandan aynı kanuna bağlı (A) işaretli cetvelin ilgili Bakanlıklar kısmının bu Bakanlıklarca gösterilecek bölümlerine ödenek konur.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı giderleri için ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (37 294 650) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı gelirleri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (180 356 282) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Olağanüstü hâlerin devamı süresince Tekel Genel Müdürlüğünün Fabrika, Tuzla, İşletme evleri gibi işyerlerinde toplu olarak çalıştırdığı işçilere ve hizmetlilere (bu işyerlerinde çalışan memurlar dâhil) giderleri döner sermayeden ödenmek üzere çalıştıkları günlerde günde bir defa yemek verilebilir.

MADDE 8. — Ambar, Fabrika, Atelye, İşletme evleri, Doldurma ve İmalevleriyle tuzlarda ve İdarenin yollama, tutün transfer, satış ve başka işlerinde iş saatleri dışında çalışmalarını gerekli görülecek veya geceleri çalıştırılacak memurlarla hizmetlilere bu suretle çalıştırılacakları süreler için verilecek ek ücretler ve yurt dışında açılmış ve açılacak olan şube ve acentalıkların büro, depo kiralariyle her türlü idare masrafları ve yerli hizmetlilerin ücret ve yevmiyeleri, buralardaki memur ve hizmetlilerin usulüne tevfikân tahakkuk edecek yurt dışındaki seyahat ve ikamet yevmiyeleriyle yol giderleri ve buralardaki reklâm ve ilân ücretleri döner sermayeden ödenir.

MADDE 9. — Gider bölümlerinden yapılacak harecamalara ilişkin formül bu kanuna bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 10. — Bu kanun 1 Ocak 1947 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu kanunu Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>R. Peker</i>	Başbakan yardımcısı
	<i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. A. Renda</i>	<i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>C. C. Toydemir</i>	<i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>H. N. Keçmiş</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>R. Ş. Siner</i>	<i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı
<i>T. B. Balta</i>	<i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Coşkan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. İrmak</i>	

MADDE 7. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Aynıyle kabul edilmiştir.

A - CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946 yılı ödenegi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
		<i>Birinci kısım - Aylık, ücret, ödenek, emekli ikramiyesi ve benzeri özlük haklar</i>			
		I - Ücretler			
1		Ücretler			
	1	Memurlar ücreti	5 710 000	11 164 563	11 164 563
	2	Hizmetliler ücreti	1 696 020	2 674 457	2 674 457
	3	Geçici hizmetliler ücreti	0	500 180	500 180
		Bölüm toplamı	7 406 020	14 339 200	14 339 200
		II - Başka haklar			
2		Tazminatlar			
	1	Geçici tazminat	33 000	28 000	28 000
	2	Kasa tazminatı	0	200 000	200 000
		Bölüm toplamı	33 000	228 000	228 000
3		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar			
	1	Çocuk zammı	408 930	741 000	741 000
	2	Yakacak zammı	25 000	25 000	25 000
	3	Doğum yardımı	36 000	90 000	70 000
	4	Ölüm yardımı	28 800	75 000	60 000
	0	Aynı yardım	1 096 740	0	0
		Bölüm toplamı	1 595 470	931 000	896 000
		Birinci kısım toplamı	9 034 490	15 498 200	15 463 200
		<i>İkinci kısım - Yönetim gider- leri</i>			
		I - Hizmete ilişkin olanlar			
4		Büro giderleri			
	1	Kırtasiye	100 000	105 000	105 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyone kabul edilen Lira
	2	Döşeme ve demirbaş	80 000	120 000	120 000
	3	Aydınlatma	50 000	50 000	50 000
	4	Isıtma	140 000	140 000	140 000
	5	Öteberi giderleri	163 000	211 000	163 000
	6	Spor giderleri	0	0	43 000
	7	Temsil giderleri	0	0	5 000
		Bölüm toplamı	533 000	626 000	626 000
5		Basılı kâğıt ve defterler	109 000	105 000	105 000
6		Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri			
	1	Posta ve telgraf ücretleri	310 841	307 899	307 899
	2	Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	70 000	80 000	80 000
		Bölüm toplamı	380 841	387 899	387 899
7		Kira karşılığı	440 000	582 200	582 200
8		Taşıt giderleri			
	1	Satınalma karşılığı	428 750	288 080	288 080
	2	Onarma	10 000	10 000	10 000
		Bölüm toplamı	438 750	298 080	298 080
II - Özlük olanlar					
9		Yolluklar			
	1	Sürekli görev yolluğu	150 000	150 000	150 000
	2	Süreksiz görev yolluğu	250 000	265 000	265 000
	3	Müfettişler yolluğu	130 000	130 000	130 000
	4	Yabancı memleketler yolluğu	10 000	75 000	75 000
		Bölüm toplamı	540 000	620 000	620 000
10		Giyeceler	100 000	100 000	100 000
11		Tedavi, yol ve başka giderler	60 000	70 000	70 000
		İkinci kısım toplamı	2 592 591	2 789 179	2 789 179

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946 yılı ödenęi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenir. Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
<i>Üçüncü kısım - Daire hizmet- leri</i>					
I - Sürekli olanlar					
12		Yapı, bina satınalma, demirbaş ve tesisat işleri ile bunların onarılması			
	1	Yapı, onarma ve bina satınalma işleri	6 285 714	4 308 831	4 308 831
	2	Demirbaş ve makina satınalma, kurma ve onarma giderleri	2 652 000	535 200	535 200
		Bölüm toplamı	8 937 714	4 844 031	4 844 031
13		4898 sayılı kanun gereğince yeniden yapılacak Fabrika, imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi giderleri	0	9 900 000	9 900 000
14		Deneme, arıtma ve savaş giderleri	180 000	250 000	250 000
15		Kaçağı önleme ve kovalama giderleri			
	1	Ekim ve yazma giderleri	180 000	170 000	170 000
	2	Emanet ambarları	140 000	91 000	91 000
	3	Koruma ve taşıma giderleri	200 000	20 000	20 000
	4	Kaçakla uğraşma	10 000	10 000	10 000
		Bölüm toplamı	530 000	291 000	291 000
16		Koruma ve tahsil memurlarının hayvan yem bedelleri	0	250 000	250 000
17		1918 sayılı kanun ve ekleri gereğince yapılacak ödemeler	10 000	10 000	10 000
18		Mahkeme giderleri	60 000	44 120	44 120
19		Para taşıma giderleri	400 000	433 000	433 000
20		İkramiye	500 000	850 000	850 000

B.	M.	Ödenenin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
21		Genel Muhasebe Kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren giderler			
	1	Geri verilecek paralar	10 000	10 000	10 000
	2	Hükme bağlı borçlar	5 000	5 000	5 000
		Bölüm toplamı	15 000	15 000	15 000
II - Geçici olanlar					
22		Kurs genel giderleri	500	1 500	1 500
0		Ücretler	33 500	0	0
		Bölüm toplamı	34 000	1 500	0
III - Çeşitli olanlar					
23		4489 sayılı kanuna göre yurt dışına gönderileceklerin staj giderleri	15 000	40 000	40 000
24		Öğrenci ödeneği	0	25 000	25 000
25		Yabancı uzmanlar			
	1	Ücretler	24 410	155 000	155 000
	2	Yolluk ve başka giderler	15 000	30 000	30 000
		Bölüm toplamı	39 410	185 000	185 000
26		Yayın ve propaganda ve sergi giderleri	110 000	200 000	200 000
27		2921 sayılı kanun gereğince Tekel Tekait Sandığı payı	317 975	688 851	688 851
28		4250 sayılı kanun gereğince şa- rapçılara verilecek prim ve ya- pılacak başka ödemeler	11 320	11 320	11 320
29		Kaza sigortası	1 250	1 250	1 250
		Üçüncü kısım toplamı	11 161 669	18 040 072	18 040 072

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946 yılı ödenegi Lira	1947 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
<i>Dördüncü kısım - Borçlar</i>					
30		Geçen yıl borçları	40 000	40 000	40 000
31		Eski yıllar borçları			
	1	1942 - 1945 yılları borçları	25 000	50 000	50 000
	2	1928 - 1941 » »	5 000	5 000	5 000
Bölüm toplamı			30 000	55 000	55 000
32		1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi gereğince kâğıt para amortismanı	236 102	369 603	369 253
Dördüncü kısım toplamı			306 102	464 603	464 253
<i>Beşinci kısım</i>					
33		İşçilere, Çocuk yuvalarına, Tekel Mensupları Yardım Cemiyetine ve Tekel İşçi Tutum ve Koruma Sandıklarına yardım			
	1	İşçilere ve Çocuk yuvalarına yardım	750 000	227 946	227 946
	2	Tekel Yardım Cemiyetine ve Tekel İşçi tutum ve koruma sandıklarına yardım	0	280 000	280 000
Bölüm toplamı			750 000	507 946	507 946
34		Hastane ve hayır kurumlarına yardım			
	1	İşçilere mahsus Verem Hastanesi ve Dispanserlerine yardım	0	27 000	27 000
	2	Çeşitli hayır kurumlarına yardım	1 500	3 000	3 000
Bölüm toplamı			1 500	30 000	30 000
Beşinci kısım toplamı			751 500	537 946	537 946

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenilen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
KISIMLAR TOPLAMI					
		Birinci kısım toplamı	9 034 490	15 498 200	15 463 200
		İkinci kısım toplamı	2 592 591	2 789 179	2 789 179
		Üçüncü kısım toplamı	11 161 669	18 040 072	18 040 072
		Dördüncü kısım toplamı	306 102	464 603	464 253
		Beşinci kısım toplamı	751 500	537 946	537 946
GENEL TOPLAM			23 846 352	37 330 000	37 294 650

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	1946	1947 yılı için	
			yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
1		Satış kârları (Tekel geliri)	114 858 514	92 650 292	94 069 175
2		Çeşitli gelirler	510 000	510 000	510 000
3		Para cezaları	110 000	110 000	110 000
4		Çeşitli hasılat	250 000	350 000	350 000
5		Geri alma	30 000	30 000	30 000
		Nazım gelirler			
6		Tütün, içki, tuz, kibrit ve çak- maktaşı, savunma vergileri	80 619 943	84 478 565	85 287 107
GENEL TOPLAM			196 378 457	178 128 857	180 356 282

C - CETVELİ

Vergilerin ve resimlerin ve başka gelirlerin
dayanakları

Tarihi	Nev'i	No.	Ö Z E T
<i>Tütün</i>			
17.6.1938	Kanun	3437	Tütün ve Tütün İnhisarı kanunu
28.5.1934	»	2460	Tütün ve müskirattan alınacak müdafaa vergisi hakkında
17.5.1940	»	3828	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanunun 12 nci maddesi
29.5.1941	»	4040	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 numaralı kanuna ek kanunun 27 nci maddesi.
27.5.1942	»	4226	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanunun 7 nci maddesi.
25.5.1943	»	4415	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4226 sayılı kanunlarla tapu harçları hakkındaki 1451 sayılı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair.
14.6.1943	»	4437	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4040 ve 4226 sayılı kanunlara ek kanun.
26.3.1945	Kanun	4708	Tütün ve müskirattan alınacak müdafaa vergisi hakkındaki kanunu değiştiren kanun.
4.1.1940	Kararname	2/12537	Tütün ve Tütün İnhisarı Kanunu tatbik suretini gösteren nizamname.
10.6.1944	»	3/ 962	Nizamnamenin 37 nci maddesinin değiştirildiğine dair.
3.9.1941	»	2/16540	4040 sayılı kanunun 27 nci maddesi mucibince asker sigaraları H. talimatname.
<i>Tuz</i>			
11.12.1936	Kanun	3078	Tuz kanunu
29.5.1941	»	4040	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 numaralı kanuna ek kanunun 27 nci maddesi.
25.5.1943	»	4415	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4226 sayılı kanunlarla tapu harçları hakkındaki 1451 sayılı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair.
14.6.1943	»	4437	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4040 ve 4226 sayılı kanunlara ek kanun.

Vergilerin ve resimlerin ve başka gelirlerin dayanakları

Ö Z E T

Tarihi	Nev'i	No.	
<i>İspirto ve ispirtolu içkiler</i>			
8 . 6 . 1942	Kanun	4250	İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu
28 . 5 . 1943	»	2460	Tütün ve müskirattan alınacak müdafaa vergisi hakkında
17 . 5 . 1940	»	3828	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanunun 12 nci maddesi
29 . 5 . 1941	»	4040	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 numaralı kanuna ek kanunun 27 nci maddesi
27 . 5 . 1942	»	4226	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanunun 7 nci maddesi
1 . 8 . 1942	Kararname	2-18435	İnhisarlar İdaresinin 12 . VII . 1942 tarihinden itibaren inhisar dışında olarak buz, gazoz, soda, malt hulâsası, asid karbonik ve kolonya yaprp satmasına izin verildiği hakkında kararname
15 . 8 . 1942	»	2-18617	4250 sayılı kanunun 10 ve 20 nci maddelerine göre dış memleketlerden getirilen ispirtolu itriyat ile tabette ve sanayide kullanılan ispirtolu maddelerden ve yurda sokulan ispirto ve ispirtolu içkilerden alınacak inhisar resmi miktarının tâyini ve yurt içinde satılan inhisar altındaki ispirto ve ispirtolu içkilerden alınacak inhisar resminin asgari ve âzami hadlerinin tesbiti hakkında kararname
16 . 1 . 1943	»	2-19329	Bir kısım sıhhi müesseselerle eczahanelere verilecek ispirtoların fiatı hakkında kararname
25 . 5 . 1943	Kanun	4415	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4226 sayılı kanunlarla tapu harçları hakkındaki 1451 sayılı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair
14 . 6 . 1943	»	4437	Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828, 4040 ve 4226 sayılı kanunlara ek kanun
4 . 9 . 1944	»	4658	İspirto ve ispirtolu içkiler inhisarı hakkındaki 4250 sayılı kanunun 21 nci maddesinin değiştirildiğine dair.
26 . 3 . 1945	Kanun	4708	Tütün ve müskirattan alınacak müdafaa vergisi hakkındaki kanunu değiştiren kanun.

Barut ve patlayıcı maddeler, silâh ve teferruatı

14 . 1 . 1943	»	4374	Barut ve patlayıcı maddeler, silâh ve teferruatı inhisarı hakkında kanun
24 . 6 . 1943	Kararname	2/20244	Barut maddelerine ait yeni satış fiatları

Vergilerin ve resimlerin ve başka gelirlerin
dayanakları

Tarihi	Nev'i	No.	Ö Z E T
Kahve ve çay			
25 . 5 . 1942	Kanun	4223	Kahve ve Çay İhisarı Kanunu
25 . 8 . 1942	Kararname	2-18662	4223 sayılı kanunla inhisar altına alınan kahve ve çaylardan alınacak asgari ve âzami inhisar resmi hakkında kararname
29 . 4 . 1943	»	2-19827	Kahve ve çaydan alınacak inhisar resmi hakkında
Kibrit ve çakmaktaşı			
29.12.1945	Kanun	4816	Kibrit ve çakmağın Tekel imtiyazına ilişkin sürenin uzatılması hakkındaki 4556 sayılı kanuna ek kanun
27 . 5 . 1946	»	4897	Kibrit ve çakmağın Tekel İdaresine geçimi ve İşletme İdaresinin Tekel Genel Müdürlüğüne devri hakkında kanun

Taşıt Kadroları

Sayı	No.		Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih
	Yeni	Eski							
11 Hizmet otobüsleri :									
1	250	300	Küçük otobüs	Linkolen ¹⁾	1939	479631	İstanbul : Genel Müdürlüğün devamlı hizmetlerinde ve kendine bağlı müesseselerle münasebet ve irtibatının başarılmasında ve mezkûr müesseselerin devamlı kontrol ve teftişinde memur ve işçi naklinde kullanılır.	3 300	1939
1	251	301	» »	Buik ¹⁾	1936	1289261			
1	53	53	» »	Şevrola	1939	838673	Çamaltı : İzmir arasında tuzlaya lüzumlu olan mevadin mubayaasında vesair işlerinde posta işlerinde, memur ve işçilerin naklinde kullanılır.	8 2 900	1939
1	6	6	» »	»	»	838710	Yavşan : Tuzla - Konya arasında ve lüzumlu olan mevadin mubayaasında vesair işlerinde memur ve işçilerin naklinde ve posta işlerinde kullanılır.	8 2 900	1939
1	450		Kaptıkaçtı	Fort	1939	18-5048524	İstanbul : Genel Müdürlüğün daimi hizmetlerinde posta işlerinde, malzeme ve işçilerin naklinde kullanılır. (1946 Kibrit ve Çakmak işletmesinden devren)	3 Bedelsiz	
1	457		Küçük otobüs	Pakart	1936	1082-25303	İstanbul : » » »	3 6 965.49	

(S. Sayısı : 41)

— 45 —

1) Elde mevcut iki otomobil yenilenmeleri lâzımgelen zamana kadar kullanılır.

Sayı	No.		Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih	
	Yeni	Eski								
1			Kapalı otobüs	Fort	1938	V.85	Ankara : G. Mülürlüğün muhtelif işlerinde kullanılır. (1946 Kibrit ve Çakmak işletmesinden devren)	3	Bedelsiz	
1			Açık otobüs	»	1937	V.85	İstanbul : Genel Müdürlüğün daimî hizmetlerinde posta işlerinde malzeme ve memur ve işçilerin naklinde kullanılır. (1946 Bibrit ve Çakmak işletmesinden devren)	3	»	Kibritten devren
1			Kapalı otobüs	Linkolen		58334	İstanbul: » » »	3	Bedelsiz	
1			» »	Buik		42933175	» » » »	3	»	»
1	452		Hasta otobüsü	Fort	1936	3027944	» hasta naklinde kullanılır	3	3 732.45	»
182 Kamyon ve kamyonetler:										
1	682		Kamyon	Fort Kanada	1937	18F.6145170	Nakliyat işinin yapılması lâzım gelen muhtelif yerlerde idareye ait bilûmum mamûl ve gayrimamûl mevaddın ve diğer malzemenin memur ve işçilerin naklinde kullanılır.	3	7 213.67	»
1	679		»	»	»	18F6141521	» » »	3	7 213.67	»
1	680		»	»	»	18F6151115	» » »	3	7 213.67	»
1	681		»	»	»	18F5486073	» » »	3	7 213.67	»
1	683		»	»	»	18F5814235	» » »	3	7 213.67	»
1			»	»	»	18F6150143	» » »	3	7 213.67	»
1			»	»	»	18F5813331	» » »	3	7 213.67	»
1			»	»	»	18F5735350	» » »	3	7 213.67	»

(S. Sayısı : 41)

Sayı	No.		Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih			
	Yeni	Eski										
						Nakliyat işinin yapılması lâzım gelen muhtelif yerlerde idareye ait bilûmum mamûl ve gayrimamûl mevaddın ve diğer malzemenin memur ve işçilerin naklinde kullanılır.						
1	531		Kamyon	Doç	1940	1118/54384	»	»	»	3		Kibritten devren
1	524		»	»	1942	42633	»	»	»	3	14 223.98	»
1	525		»	»	»	42491	»	»	»	3	14 131.99	»
1	526		»	»	»	6-6065	»	»	»	3	13 078.28	»
1	235	2447	»	Şevrole	1938	1458052	»	»	»	8	3 045	1938
1	404	224	»	»	1937	646832	»	»	»	8	2 265	1938
1	264	225	»	»	1937	646730	»	»	»	8	2 265	1938
1	271	328	»	»	1939	971830	»	»	»	8	2 158.20	1939
1			»	»	1939	390700	»	»	»	5	8 000	1943
1			»	»		399531	»	»	»	5	8 000	1943
1			»	»		2161064	»	»	»	5	9 000	1943
1			»	»	1942	BFC627068	»	»	»	3	6 096.45	Kibritten devren
1			»	»		Ap	»	»	»	3	6 096.45	»
1			»	»		Hy	»	»	»	3	6 099.45	»
1			»	»		Ap	»	»	»	3	6 099.45	»
1			»	»		Hy	»	»	»	3	6 096.45	»
1	557		»	»	1942	BFC616566	»	»	»	3	6 096.45	»
1	558		»	»	»	BFC618993	»	»	»	3	6 096.45	»
1			»	Ostin		48748	»	»	»	5	4 403	1943
1			»	»		47058	»	»	»	5	4 403	1943
1			»	»		47131	»	»	»	5	4 403	1943
1			»	»		46918	»	»	»	5	4 403	1943
1			»	»		46954/42137	»	»	»	5	4 403	1943
1			»	»		47147/42143	»	»	»	5	4 403	1943
1			»	»		48749	»	»	»	5	4 403	1943

(S. Sayısı : 41)

No.

Sıra No	No.		Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma Parası		Alındığı tarih
	Yeni	Eski					süresi	Lira	
1	451		Kamyon	Ford	3552349	Nakliyat işinin yapılması lâz- zimgelen muhtelif yerlerde idareye ait bütümm mâmul ve gayrimâmul mevaddın ve diğer malzemenin memur ve işçilerin naklinde kullanılır.	3	7 836,61	Kibritten devren
1	489		»	»	BB18-762471	»	3	2 557,55	»
1	503		»	»	BB18-6609316	»	3	11 930,58	»
1	504		»	»	BB18- 47184	»	3	11 930,58	»
1			»	»	BB18-6763867	»	3	11 930,58	»
1			»	»	BB18-6804033	»	3	11 930,58	»
1			»	»	BB18-6804118	»	3	11 930,58	»
1	236	2533	»	Opel	39-11833	»	8	2 530	»
1	238	2285	»	»	39-11883	»	8	2 530	»
1	268	324	»	»	39-11959	»	8	2 530	»
1	269	325	»	»	39-11811	»	8	2 530	»
1	409	327	»	Mak	478	»	8	4 494,24	»
1	272	329	»	»	499	»	8	4 494,24	»
1	255		»	Stüdbeker	1140	»	8	6 821,63	»
1	256		»	»	1144	»	8	6 821,63	»
1	48	48	»	Diamond	A.709568	»	8	2 800	»
1	453		»	Enternasyonal	212361	»	3	2 285	»
1			Kamyonet	»	CRD-214-81891	»	8	3 793,30	»
1			»	»	CRD-214-81236	»	8	3 793,30	»
1			»	Sitroen		»	8	3 000	»
1			»	»		»	8	3 000	»
1			Arazöz kam.	Fiat Polski		»	8	4 500	»
1			Kamyon	Bedford	O-16901	»	8	8 423,78	»
1			»	»	O-17794	»	8	8 423,78	»

1					O-18011				8	8	423.78	1946
1					O-19809				8	8	423.78	1946
1					O-15797				8	8	423.78	1946
1		Kamyon	Bedford	1945	O-19585				8	8	423.78	1946
1					O-08127				8	8	423.78	1946
1					O-15742				8	8	423.78	1946
1					O-16444				8	8	423.78	1946
1					O-15818				8	8	423.78	1946

Kibritten

1	455	Traktör	Wiliis	1932	101554				3	1	843.29	devren
1	455	Romork							3		747.59	
1	456	Traktör	Fordson	1934	1535				3		920	
1	456	Romork							3		716.77	
1		Kamyon	Ford	1946	883578/699T				8	5	712.80	
1					880927/699T				8	5	712.80	1946
1					878654/699T				8	5	712.80	1946
1					793363/699T				8	5	712.80	1946
1					793140/699T				8	5	712.80	1946
1			Fordson						5			1946

³⁾ Jeep kamyonet

Hasta naklinde kullanılır.

İstanbul : Y. Tütün tarla-
larının hastalık mücade-
sinde ve tarlaların kontrolu
için âmir ve teknisyenlerle
tohum ve malzeme naklinde
İstanbul: İdare emtiası naklinde

24 ²⁾ Kamyon
10 ³⁾ »

2) 1946 yılında alınmadığı takdirde 1947 de alınacaktır.

3) 1947 yılında satın alınacaktır.

SAYI	No.		Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih
	Yeni	Eski							
2 Motosikletler:									
1	21	21	Motosiklet sepetli	Aryel		İzmir : Şarap fabrikası posta işlerinde ve memur Naklinde	5	510	1938
1		3)	»	»		İstanbul : posta işleri ve malzeme ve memur naklinde kullanılır.			
23 Bisikletler:									
1		1590	Bisiklet	N. S. U.	1233856	Adana : Tütün Fabrikası	3	42	1939
1	107	10	»	»	1324379	Mersin	3	42	1940
1		171	»	»	1335243	İskenderun	3	42	1940
1		160	»	»	335230	Tokad	3	42	1940
1			»	Grand Express	286991	Kaldırım Tuzlası	5	24	1939
1			»	»		»	5	24	1939
1			»	»		Adana Tütün Fabrikası	5	145	1940
1			»	»		Balıkesir	5	215	1944
1			»	»		»	5	215	1944
1			»	»		Hopa	5	210	1944
1			»	»		Maltepe Tütün Enstitüsü			1944
1			»	»		İskenderun			1944
1			»	»		»			1944
1			»	»		Malatya			1944
1			»	»		Diyarbakır			1944
1			»	»		Ankara			1944
1			»	»		Konya			1944
1			»	»		Mersin			1944
1			»	»		Balıkesir			1944

3) 1947 yılında satın alınacaktır.

Kibritten

1	621	»	Vander	Büyükdere Kibrit Fabrikası	3	72	1946
1	622	»	Fines	» » »	3	20	1946
1	623	»	Rekord	» » »	3	60	1946
1		»		İzmir Başmüdürlüğü		70	1946

39 Deniz vasıtaları:

1	1	Motorlü arap mavunası	Klimaks	1943	60-375	İstanbul: İdareye ait bilûm mâmûl ve gayrimâmûl mevaddın ve diğer malzemenin memur ve işçilerin naklinde kullanılır.	8	5 846,77	1928
1	2	Motörlü arap mavunası	Doç		15269	» » »	8	9 600,39	1928
1	3	Motörlü propetli armalı mavunası	Skandia		282	» » »	8	8 250,41	1934
1	4	» »	Vidop		2879	» » »	8	9 100	1934
1	5	Motörlü propetli çektirme	Klimaks			» » »	8	5 583,62	1934
1	6	Motörlü mumhane				» » »	8	3 123,50	1934
1	7	» çektirme	Skandia		220715	» » »	8	2 549,45	1934
1	8	» armalı	Doç		599514	» » »	8	12 668,80	1935
1	9	» »	»		15264	» » »	8	8 590	1939
1	10	» »	Skandia		220690	» » »	8	8 150	1940
1	12	» »	»		220424	» » »	8	7 150	1940
1	13	» » tekne	Doç Dizel			» » »	8	3 500	1943
1	14	» » »	Elve			» » »	8	59 500	1943
1	15	» » »	Ekselos			» » »	8	53 000	1943
1	16	» » »	Seffle			» » »	8	78 900	1944
1	17	» » »	Muhtel			» » »	8	61 935,25	1944
1	11	» su dubası	Skandia			Su naklinde kullanılır.	5	1 529,60	1938
1	81	Motörbot				İstanbul: Deniz nakliyatını kontrolünde memur ve işçi naklinde kullanılır.	7	6 000	1944
1	204	Tek eifte sandal				İstanbul: Memur ve işçi naklinde		50	1930

Laz.	No.		Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih
	Yeni	Eski							
1	206		İki çifte sandal			Cibali: Fabrikası işçi naklinde		103.82	Rejiden
1			» » »			Paşabahçe: Fabrikası işçi naklinde	10	100	1934
5 ^{s)}			Motörlü veya motörsüz mavna			İstanbul: İdare emtiası naklinde			
1 ^{s)}			Romorkör			İstanbul: Liman dâhilinde mavnaların çekilmesinde kullanılır.			
4 ^{s)}			Motörlü tekne			İstanbul: İdare emtiası naklinde			
1			» deniz teknesi			İstanbul: İdare emtiası naklinde	5	7 500	Kibritten 1946
1			Motörolü tekne			İstanbul: İdare emtiası naklinde	5	7 500	Kibritten 1946
1			Motörsüz			» » »	5	2 777.82	»
2			Çapar teknesi			İyidere: Kereste fabrikası		1 055.55	1944
1			Motör teknesi (makinist)			» » »		200	1944
1			Kayık			» » »		140	1945
1 ^{s)}			Sandal			Trabzon : Gemilere gidip gelme için memur nekinde			
4 Bira vagonları:									
3			Tank vagonu	Linker-Hoffman	600001-2-3	Ankara: Bira fabrikası Ankara-İstanbul arasında dökme bira naklinde	10	23 198.60	1937
1			» »	Verker »	600004-2-3	» » »	10	16 830.11	1940

3) 1947 yılında satın alınacaktır.

998 Dekovil - Vagonet ve hatları:

13	Vagonet (Maa hat ve tef.)	Samsun. fabrikası işlerinde memur ve işçi naklinde	460.92	Rejiden
15	»	» » »	20 112.92	»
12	»	Paşabahçe » »	10 4 153.48	1937
8	»	Samsun » »	20 1 464.14	1936
3	»	Karaağaç deposu »	10 490	1940
7	»	Maltepe: Barut deposu	10 80	Şir. D.
2	»	Hacıbektaş : Tuzlası	10 134	1925
2	»	» »	10 151	1927
2	»	Samsun: Fabrikası	5 1 509.95	1939
2	»	Kağızman tuzlası	20 2 524.18	1939-40
10	»	Tepesidelik »	2 281.50	»
2	»	Kulp »	20 1 854.45	»
301	»	Yavşan »	71 732.46	1936-39
8	Vagonet Maa hat ve tef.	Yavşan tuzlasında memur ve işçi naklinde	100	1939
	»	» » »	937,15	1939-1940
26	»	Kaldırım Tuzlasında »	1 756,18	
5	»	Keçeç » »	15 345,21	1939
100	»	Çamaltı » »	5 386,95	
291	»	» » »	19 983,30	
6	»	İzmir Şarap Fabrikası »	581,33	
14	»	Geçeç Tuzlası »		D.U.D
2	»	Sekili » »	836	»
12	»	Çankırı » »	7 153,68	1939
5	»	» » »	270,40	D.U.D.
3	»	Aşkale » »	166,59	
150	Dekovil ve 4 km. ray	Çamaltı » »		

(S. Sayısı : 41)

Sayı	No.		Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih	
	Yeni	Eski								
41 Platformlu arabalar:										
35			Platformlu araba			Paşabahçe Fabrikası	»	10	1 716,06	1937
3			»			Kağızman Tuzlası	»	15	216,90	1939
3			»			Kulp	»	15	216,89	1939
28 Lokomotifler:										
1			Lokomotif							
1			»	Ormeştrein et koop	12901/1939	Y a v ş a n Tuzla	hizmetinde		4 717,93	1937
1			»	Orn. Yung. Yungelt	6009	»	»	»	5 363,07	1936
2			»	Smoshever et Ço.	829/830	»	»	»	9 529,66	1938
1			»	Arkoopel	463	Ç a m a l t ı	»	15	800	
1			»	»	12902	»	»	»	4 800,43	1937
2			»	Dizel		»	»	»		
9			» ¹⁾			»	»	»		
11			» ²⁾			»	»	»		
4 Direzinler										
1			Drezin			Yavşan memur ve işçi nakli			449.51	1938
1			»			Çamaltı	»	»	50	
2			»			»	»	10	650.80	1938
4 Tramvaylar:										
1	2	2	Tramvay		162266	Çamaltı memur ve işçi nakli			1 500	D. U. D.
1	3	3	»		161861	»	»	»	1 600	
1	4	4	»	Yerli		»	»	»	799.82	1936
1	4	4	»		161859	»	»	»	1 500	D. U. D.

- 1) Elde mevcut iki otomobil yenilenmeleri lâzımgelen zamana kadar kullanılır.
2) 1946 yılında alınmadığı takdirde 1947 de alınacaktır.

1 Ototraklar :

1	Ototrak	»	»	»	100	
---	---------	---	---	---	-----	--

51 Arabalar:

1	Tek atlı yük arabası	Ankara Bira Fabrika memur ve işçilerin ve idare emtiası naklinde kullanılır.	4	177.10	1938
1	»	»	4	142.45	1943
1	»	»	4	300	1945
1	»	İstanbul Bira Fabrikası naklinde	4	275	1942
2	»	Çankırı Tuzlası	4	144	1936
1	»	Bingöl	4	40	1937
2	»	Kağızman	2	155	1939
1	»	Kömür	2	80	1939
2	»	Maltepe Tütün enstitüsü naklinde	6	96.66	1937
1	»	Keçeç Tuzlası naklinde	4	25	1939
4	»	Çamaltı Tuzlası naklinde		300	
1	Çift atlı yük arabası	İstanbul Bira Fabrikası	4	402.50	1941
1	»	Malatya İslah istasyonu			
1	Çift atlı yaylı araba	Maltepe Tütün Enstitüsü			
1	Çift atlı fayton arabası	Malatya İslah istasyonu			
1	Çift atlı yük arabası	Yavşan Tuzlası			1944
1	Tek atlı yük arabası	Kağızman Tuzlası		450	1942
1	»	Keçeç		475	1946
1	»	Yavşan			1943

- 1 Tek atlı yük arabası
1 Çift atlı yük arabası

İstanbul Bira fabrikası >

G. Antep İçki fabrikası >

70 Atlar:

1	Araba atı
6	Araba atı
1	>
2	>
1	>
2	>
2	>
1	>
1	>
1	>
2	>
2	>
2	>
2	>
2	>
1	>
1	>
2	>
1	>
1	>
1	>
1	>
1	>
1	>
1 ³⁾	>
1 ³⁾	>
2 ³⁾	>
2 ³⁾	>

Ankara Bira fabrikası	820	1943
Çamaltı Tuzlası	1 268	
Kömür Tuzlası	50	
İstanbul Bira fabrikası	475	1941
Kağızman Tuzlası	200	1942
İzmir Şarap Fabrikası	1 150	1942
Tekirdağ Şarap Fabrikası	1 000	
Hacıbektaş Tuzlası		1943
Yavşan Tuzlası	500	1944
Buca İslah istasyonu	550	1944
Yavşan Tuzlası		1944
>	>	1944
>	>	1944
Buca İslah istasyonu	1 950	1945
İzmir Şarap Fabrikası	600	1945
>	90	19
Samsun İslah istasyonu	300	45
Maltepe Tütün Enstitüsü	700	1942
Cedit Tuzlası	650	1944
Tuzhisar Tuzlası	600	1944
İzmir Şarap Fabrikası	60	1946
Keçeç Tuzlası	475	1944
>	450	1946
Fadlum Tuzlası		
Kağızman Tuzlası		
G. Antep İçki Fabrikası		
Tatava Kereste Fabrikası		

3) 1947 yılında satın alınacaktır.

Sayı	No.		Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma süresi	Parası Lira	Alındığı tarih
	Yeni	Eski							
2 ^s)			»			Rize Kereste Fabrikası			
2			»			Adana Tütün Fabrikası			
2			»			Malatya Tütün Fabrikası	1 500		1945
2			»			Çankırı Tuzlası			
2			»			Sekili Tuzlası	600		1945
2			»			Samsun İslah İstasyonu	500		1945
4 ^s)			»			Malatya » »			
2			»			Maltepe Tütün Enstitüsü	1 230,06		
2 ^s)			»			Yavşan Tuzlası			
5			»			Çamaltı »	2 430		1945
1			Araba atı			Sivas Hamu »			
1			»			Samsun İslahevi	550		
1			»			Kömür Tuzlası	495		
12	Merkepler								
1			Saka merkebi			Hamo Tuzlası	13		1941
1			»			Bingöl »	1,50		1934
1			»			Cedit »	70		1935
1			»			Maltepe Enstitüsü	60		1944
1			»			Aşkale Tuzlası	120		1946
6 ^s)			»			Çamaltı »			
1 ^s)			»			Tuzhisar »			

(S. Sayısı : 41)

1 60

3) 1947 yılında satın alınacaktır.

E - CETVELİ

B. M.

1	3	Geçici hizmetliler ücreti
25	1	Yabancı uzmanlar ücreti

R - CETVELİ

B. : 4 - M. : 2 — Döşeme ve demirbaş

Ölçü ve tartı aletleri, yangın söndürme cihazları ve tertibatı yazı ve hesap makineleri bu tertibe dahildir.

M. : 5 — Öteberi giderleri

Müfredatı aşağıda yazılı giderler bu tertipten ödenir,

1. — Bütçeden alıncak kırtasiye, demirbaş ve sairinin anbalaj ücretleriyle bu hususta istihdam olunacak işçi yevmiyeleri,
2. — Şenlik giderleri,
3. — İdarehane ve satış depoları taşıma giderleri,
4. — Reklâm nev'inden olmayan ilânlar,,
5. — Hariçte yapılması zaruri olan tercüme ve etüdlerle satın alınması idarece faydalı görünen eserlerin ücret ve bedelleri,
6. — İdarenin bulunduğu binalarda umumi temizlik giderleri ve kira ile tutulan han hizmetlilerine verilecek odabaşı ücretleri,
7. — İdareyi ilgilendiren kongreler münasebetiyle veya mubayaa için gelen mütahassıs ve tüccarların ağırlanması için genel müdürlükçe ihtiyar olunacak giderler,
8. — Odacı, postacı gibi diğer hizmetlilerin şehir içindeki yol giderleri,
9. — 3530 sayılı beden terbiyesi kanunu hükümlerine göre yapılacak ödeme ve sair giderler,
10. — Çeşitli sair giderler.

B. : 9 - M. : 4 — Yabancı memleketler yolluğu

Memleket dışı kuruluşlarımızla mukaveleli satış mümessilliklerimizi teftiş ve denetime tâbi tutmak üzere gönderilecek müfettiş ve memurlarımızın, Tekel mevzuları üzerinde tetkikler yapmak, makine veya sair malzeme satın almak ve kongrelere iştirak etmek üzere ve sair sebeplerle yabancı memleketlere gönderilecek müdür ve memurların yolluklarıyla sair giderleri bu tertipten ödenir.

B. : 10 — Giyecekler

İdare ve satış depolarındaki odacı, bekçi, şoför, yollama memuru, tahsildar, satınalma memuru, şehir ve kasabalardan uzak mesafelerde bulunan barut depo memur ve hizmetlileriyle gümrük, koruma ve koruma tahsil, anbar memuru ve mutemetleri gibi işi icabı hariçte vazife gören memur ve hizmetlilere verilmesi zaruri olan şapka, elbise, kaput, muşamba, fotin, çizme gibi giyecek eşya bedelleri bu tertipten ödenir.

B. : 12 - M. : 1 — Yapı, onarma ve bina satınalma işleri

Yapılacak mübayaa, inşa ve istimlak ve onarma işlerinde kullanılacak mimar, mühendis, fen ve idare memurlarıyla sürveyanların ve geçici hizmetlilerin bir mahalden diğer mahalle gönderilmelerinde tahakkuk edecek yol paraları, bu işlerde kullanılacak işçilerin gündelikleri, bunlara ait projelerin tanzimi ücretleri, proje ve kontrol malzemesi bedelleri bu tertipten ödenir.

B. : 12 - M. : 2 — Demirbaş ve makina satınalma, kurma ve onarma giderleri

Demirbaş ve makine satın alma, kurma ve onarma giderlerinde kullanılacak mimar, mühendis, fen ve idare memurlarıyla geçici hizmetlilerin bir mahalden diğer bir mahalle gönderilmelerinde tahakkuk edecek yol giderleri ve bu işlerde kullanılacak işçilerin gündelikleri ve bu tesislere ait projelerin tanzimi ücretlerini ve proje kontrol malzeme bedelleri bu tertibe dâhildir.

B. : 12 — (4898) sayılı kanun gereğince yeniden yapılacak fabrika, imal ve doldurma evleriyle mevcutların genişletilmesi giderleri

Bu işler için kullanılacak mühendis, fen ve idare memur ve hizmetlilerin bir mahalden diğer bir mahalle gönderilmelerinde tahakkuk edecek yol paraları bu tesislere ait proje, plân tanzimi ücretleri ve bu işler için kullanılacak işçilerin gündelikleri ve bu hususta yapılacak sair giderler bu tertipten ödenir.

B. : 14 — Deneme, arıtma ve savaş giderleri

Deneme, arıtma ve inceleme ve savaş işleri için satın alınacak, istimlak edilecek veya kira ile tutulacak olan bağ, bahçe, arsa, tarla ve bunlar için lüzumlu olan alât, cihaz, demirbaş, kitap, malzeme, kırtasiye bedelleriyle taşıt masrafları ve kiralalarını ve bu maksatlar için icabeden tesisatı kurma giderleri, bu işler için bir mahalden diğer bir mahalle gönderilecek memur ve hizmetlilerin yollukları, ekim bölgelerindeki tatbik işleri için kurulan ve kurulacak olan örnek ve dağıtma fidelikleri, örnek kurutma hangarları giderleri, bu işlerde çalıştırılacak işçilerin gündelikleri, tütün hastalıklarına karşı Tarım Bakanlığı tarafından yapılan savaş giderleri, tütün ekicileri arasında yapılacak müsabakalarda kazananlara mükâfat olarak verilecek para veya tütün ekimile ilgili malzeme bedelleri bu tertipten ödenir.

B. : 15 - M. : 1 — Ekim ve yazma giderleri

Tütün tahmin ve yazma işlerinde uğraşan heyetlerin yol ve gündelikleri giderleri ve bunlarla beraber gönderilen idare memurlarının yol giderleri, kanuna aykırı olarak ekilen tütünlerin sökülmesi, yasak ekimlerin menedilmesi uğrunda yapılacak giderler, yazma, tartma ve itiraz işlerinde vazife gören memurlara verilen taşıt ücretleriyle vukuf erbabı ve ihtiyar heyetine verilen gündelikler bu tertipten ödenir.

B. : 15 - M. : 2 — Emanet ambarları

Ekici tütünlerinin iyi bir şekilde muhafazası için kullanılan işçi ve aktarmacılarla gerek ambarlama ve gerek fermentasyon zamanında kullanılan işçi, istifçi gündelikleri gibi diğer bilûmum korunma ve bakım giderleri bu tertibe dâhildir.

M. : 3 Koruma ve taşıma giderleri

Tekel altında bulunan oyun kâğıdı kaçakçılığından doğan giderler ile kaçak gümrük eşyasının taşıma giderleri bu tertibe dâhildir.

B. : 17 — 1918 sayılı kanun gereğince yapılacak ödemeler

Tekel altında bulunan oyun kâğıdı kaçakçılığından doğan ödemeler dâhildir.

B. : 18 — Mahkeme giderleri

Tekel altında bulunan oyun kâğıdı kaçakçılığında doğan suçlara ait dâvaların mahkeme ve başka giderleriyle bilûmum dâvaları idare lehine intaâ edenlere 2159 sayılı kanunun (8) nci maddesi gereğince ödenecek vekâlet ücretleri ve muvakkat avukat ve muhakemat memurlarının yol-lukları bu tertipten ödenir.

B. : 20 — İkramiye

Kaçakçılık suçlarından dolayı hükmolunan para cezaları tahsilâtından bu paraları tahsil eden yönetim, koruma ve tahsil memurlarına tahsil ettikleri paraların yüzde beşi nispetinde verilecek paralar dâhildir.

B. : 24 — Öğrenci ödeneği

Yerli Üniversitelerle Yüksek Ziraat enstitülerinde, yüksek mekteplerin muhtelif şubelerinde ve lise muadili Ziraat okullarında idare hesabına okutturulacak yatisız öğrencilerin yiyecek, giyecek ve yatacak giderleri karşılığı olmak üzere kendilerine verilecek en çok 75 lira nispetindeki harç-lıkları ile yatılı mekteplerde okutturulacakların mektep ücretleriyle kendilerine haftada verilecek beş lira harçlıklar ve Avrupaya gönderilecek öğrencilere de Devletçe tatbik edilen formül daire-sinde verilecek giderler bu tertibe dâhildir.

B. : 26 — Yayın ve propaganda ve sergi giderleri

Reklam mahiyetinde olarak gazete ve mecmualara verilecek ilân ücretleri fiş tabı masrafları, reklâm ve nümune olarak dağıtılan mamulât bedeleri, yabancı ÷lkeere daimî ve geçici meşher-ler tesisi, Balkan memleketlerinde açılması mûtat panayırılara iştirak, büyük şehirlerdeki idare de-polarında ve büyük caddelerdeki bayi dükkânlarında yaptırılacak nümune vitrinleri masraf ve-sair şekillerde yapılacak propaganda, reklâm venesriyat giderleri bu tertibe dâhildir.

Bu ödeneğin harcanma sureti ve yaptırılacak belirtici kâğıtların hazırlanması döner sermaye giderleri hakkındaki usullere tâbidir.

B. : 33 - M. : 2 — Tekel Yardım Cemiyetine ve Tekel İşçi Tutum ve Koruma Sandikalarına yardım

Tekel İşçi Kurullarına yapılacak yardımlar da bu maddeden verilir.

